

Iskaja vsak četrtek in
prejla s poštnino vred ali
v Mariboru s pošljaj-
njem na dom za celo le-
to 82 D, pol leta 16 D,
šetri leta 8 D. Izven Ju-
goslavije 56 D. Naroč-
nina se pošlje na uprav-
ništvo Slov. Gospodar-
ja v Mariboru, Koroška
cesta 5. List se do-
pošilja do odpovedi.
Naročnina se plačuje v
naprej. — Telefon inter-
urban št. 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Maribe-
ru, Koroška cesta št. 5.
Rokopisi se ne vračajo.
Upravništvo sprejema
naročnino, inserate in
reklamacije.

Cene inseratom po do-
govoru. Za večkratne
oglasne primeren popust.
Nezaprite reklamacije so
poštne proste.

Čekovni račun poštnega
urada Ljubljana 10.608.
Telefon interurb. št. 113.

29. številka.

MARIBOR, dne 2. julija 1925.

59. letnik.

Od Svetozarja Markovića do Nikole Pašića.

1875 — 1925.

Letos spomladi je bila 50. obletnica smrti prvega srb-
skega ljudskega politika v zapadno evropskem smislu

Svetozarja Markovića,

začetnika narodnega gibanja, iz katerega je nastala radi-
kalna stranka. Svetozar Marković, rodom iz Jagodine v
Srbiji, je študiral par let tehniko v Rusiji in se je navzel
duha voditeljev ruskih delavcev in kmetov, ki so po vzoru
angleških in nemških socializmov ter tudi na svoje načine
iskali pota in sredstva za odpor proti strašnemu ruskemu
carizmu in za prepoved ter za osamosvojitve ruskega de-
lovnega ljudstva. Iz Rusije je šel v Švico, iz Švice se je
pa vrnil domov, kjer je z največjo vnemo in požrtvoval-
nostjo začel probujati in vzgajati srbsko kmetско ljudstvo.
Ker v Srbiji ni bilo veleposelstništva, kakor na zapadu, je
naperil Marković vso moč mladega seljaškega pokreta
proti slabi upravi, videč v njej največje zlo in jedro nespo-
sobnosti, krivic in nasilja.

Markovičev pokret je bil najodločnejše naperjen tudi
proti centralizmu ter je zahteval razdelitev dežele
na čisto samoupravne okraje. Glede srbskega in jugoslo-
vanskega življa sploh je pa podal svoje mnenje v knjigi,
ki razmotriva o skupni, avtonomistično in feder-
ativno (zvezno) urejeni državi južnih
Slovancev ne glede na obstoječe meje, ki jih ni posta-
vil narod, ampak posamezni oblastniki. Radi tega mnenja
so ga silno napadali in tudi preganjali tedanji srbski na-
cionalisti in oblastniki. Marković je položil tudi temelje
srbskim kmetским združenjem, po mestih pa delavskim stro-
kovnim organizacijam ter je osnoval na Balkanu prvo raz-
redno delavsko glasilo pod imenom »Radnik«. Navadna
bolezen vnetih duševnih delavcev in siromašnih študen-
tov — jetika — ga je pa uničila komaj 30 let starega,
ostala so pa njegova dela, njegovi nauki in malo poslanst-
vo njegovega pokreta v beograjski skupščini je hitro na-
raščalo.

Pašić — dedič Svetozarja Markovića.

Nauki navdušenega in požrtvovalnega Svetozarja Mar-
kovića so zavzeli velik razmah med srbskim narodom, iz
male njegove skupine je nastala velika politična stranka,
ki je postala prav kmalu privlačljiva tudi za ljudi z manjšo
požrtvovalnostjo, a zato z velikim pohlepom po dobičkan-
osni politiki. Ne dolgo po Markovičevi smrti je prišel na
krmilo radikalne stranke Nikola Pašić, Markovičev vrst-
nik, ki je tudi nekaj let bival v Rusiji ter se učil od ruskih

socijalistov. V kolikor je pokojni Marković vodil politiko
v navdušenju, z dušo in srčno krvjo, v toliko se je pa Pa-
šić ravnal po razumu in po vsestranskem prefačunavanju.
Prvi začetniki pokreta s Svetozarjem Markovičem vred se
v bojih za svobodo ljudstva niso strašili ne ječe in ne
smrti ter so marsikaj storili brez pomislekov na posledice.
Nasprotno je pa Pašić vsako stvar poprej najnatančneje
in najhladnokrvnejše premislil ter se je za vsak korak in
za vse slučaje tudi dobro pripravil glede posledic za svojo
osebo.

Ljudskemu ogorčenju proti nasilni vladi je sicer da-
jal duška, organiziral je celo upore, a pri tem je imel za
svojo osebo vedno vse najvarnejše pripravljeno in zava-
rovano: ali prijatelje pri vladi in na dvoru, ali pa beg varno
in pravočasno. Tudi te navade v mladih letih ni imel, da
bi svojim tovarišem razložil in poveril svoje namene, na-
klepe in priprave. Ko so bili njegovi tovariši parkrat pri-
peljani v ječo in niso vedeli, ali gredo v smrt ali pa bodo
dolga leta zaprti, so mislili, da bodo v ječi že našli svojega
voditelja Pašića, a ta je bil že preko meje na Bolgarskem,
kamor jo je umaknil po svojih pripravah, ne meneč se za
usodo svojih tovarišev. Večkrat so šle njegove priprave
in njegovi računi celo tako daleč, da je, kakor nekaj samo
ob sebi razumljivega, odgovornosti za svoja dela naprtil
drugim.

Ko je radikalna stranka postala vladna stranka, so se-
veda te Pašičeve navade samovolje zavzemale vedno večji
razmah in so danes že do skrajnosti. Na vladi so radikali
— kakor se danes najbolje vidi — postali prav kmalu ne
samo zagovorniki, ampak izraziti predstavniki vsega tega,
kar je nekdanj Svetozar Marković tako od-
ločno in vneto pobijal in proti čemur se je
tudi osnovala radikalna stranka. V tej poli-
ki je bil Pašić, nekdanji učenec ruskih revolucionarjev,
kakor doma in če so se mu stari tovariši postavili po ro-
bu, sklicujoč se na duh strankinega začetka ter na pravice,
potrebe in zahteve ljudstva, jih je kratkomočno odrinil, ali
od politike odžagal. Tako se je — kakor je vsem Jugo-
slovanom znano — zgodilo tudi s poštenim radikalskim
pravokom Stojanom Protičem, ki je nosil težke okove v
beograjski ječi, ko je bil Pašić na Bolgarskem lepo na var-
nem in se je začel že mirno pogajati s kraljem. Že v nek-
danji Srbiji se je radikalna stranka pod vodstvom Pašića
tako spremenila, da bi se proti njej z vsemi silami boril
Svetozar Marković, če bi mogel vstati iz groba v tuji zem-
lji, kamor je šel iskat zdravja, a je našel smrt, ker je bilo
že prepozno.

V Jugoslaviji

je Pašičeva samovoljna politika dosegla vrhunec, kar pa
ni treba še posebej razlagati. Ko si danes razni srbski poli-

tiki od radikalov, demokratov, zemljoradnikov, socialistov
in komunistov lastijo od Markovičeve politične dedščine
tudi njegovo ime, je do tega od vseh drugih najmanj upra-
vičeno vodstvo radikalne stranke. Še velik slabši in po-
gubnejši kot nekdanj v mali Srbiji, bi izgledal danes Sveto-
zarju Markoviču centralizem v veliki Jugoslaviji in ko bi
proti njemu vstal, bi ga radikali takoj dali pod obznanje in
obsodili po zakonu o zaščiti države.

Stari radikali iz dobe nekdanje prave narodne stranke
izumirajo. Med najstarejšimi je danes Ljuba Jovanović, ki
pa že dolgo časa ne soglašja s Pašičem, vse drugo je
pa mlado in tako se samovoljni politiki voditelja ne dela
pravih zaprek. Poslanci, ki jih je stranka, odnosno njeno
vodstvo, moralo vzeti iz kmetskega stanu, kažejo sicer če-
sto mnogo pravega ljudskega čuta, a gospoda v stranki jih
uspešno preobrne ali pa pregoljufa, če je treba. Vsem
radikalnim poslancem in zaupnikom se venomer vbija v
glavo, da »baja«

Pašić vse zna, vse napravi, in vse ima

ter da je to v popolnem redu in za Srbe najkoristnejše. Če
ta nauk včasih tudi ne drži izven kluba, ko si radikalni
kmetški poslanci upajo imeti svoje lastno mnenje ter so
že parkrat tudi v skupščini soglašali s pravimi slovenski-
mi in hrvatskimi ljudskimi zastopniki, je pa v klubu upliv
voditelja merodajen, da se večina že na migljaj pokori —
vsem zahtevam, dočim se posamezni uklonejo pred grož-
njo, da se jim ne bi zgodilo, kakor Protiču, Nastas Petro-
viču in drugim, ki so si upali dosledno slediti svojemu
prepričanju.

Pašić je star in bolan.

Nikjer se sicer ne pove, koliko je pravzaprav star, a
po vrstništvu s pokojnim Markovičem se da sklepati, da
ima dobrih 80 let — torej visoko starost, ki tudi njemu
ne prizanaša z vsemi svojimi nadlogami.

Nekaj časa sem se že vsak dan piše in razmišlja o
zdravstvenem stanju vladnega predsednika in šefa radi-
kalne stranke Nikole Pašića. Enkrat rečejo da je slabo,
drugič, da je boljše, potem zopet slabše, zopet boljše, a
ves ta čas in še od dalje poprej se stalno razmišlja in
razpravlja o tem, kdo bo njegov naslednik, če se enkrat
umakne iz političnega delovanja. Pri politikah, ki so vse
sami vodili in vse sami držali v rokah, je vprašanje na-
sledstva res zelo važno in težavno.

Nasledstveno vprašanje

— toliko pretreseno — ni niti malo rešeno. Ko je umiral
Lenin, ki je vodil novo Rusijo, je najmanj pol sveta pričau-
kovalo, da bo po njegovi smrti vsled pomanjkanja pravega
nasledstva tudi nova Rusija propadla. To se pa ni zgodilo,
ker je Lenin pravočasno poskrbel za večje število dobrih

LISTER.

Zgodbe napoleonskega vojaka.

Francoski spisatelj Erckmann-Chatrian; preložil Al. B.

14. nadaljevanje.

V sredi sem v smodnikovem dimu opazil polkovnika,
bojkatega moža na konju in s sabljo v roki, poleg njega pa
prapor, ki je bil tako raztrgan, da je bil podoben samo še
sanjji, ki visi na drogu.

Bolj zadaj na levi je na ovinku velike ceste prodirala
sovražna kolona ter korakala proti Malemu Göršchenu.
Ta kolona se je hotela zagoditi povprek med naše in vas
ter jim tako odrezati umikanje. A z nami vred se je bilo
že vrnilo več sto razkropljenih vojakov in od vseh strani
so vrli še drugi. Nekateri so se obračali vsakih petdeset
korakov in streljali, drugi, ki so bili ranjeni, pa so se s te-
žavo pomikali naprej, da bi le prišli kamorkoli. Prodirali
so v hiše, in ko se je kolona bližala čedalje bolj, se je iz
vseh oken pričelo nanjo brzo streljanje. To jo je zadržalo,
tem bolj, ker so obenem na desnem griču pričele nasto-
pati divizije Brenjeja in Maršanda, katere nam je poslal
na pomoč knez Moskovski.

Pozneje smo zvedeli, da je šel maršal Ney sicer za
cesarjem proti Lipskem, a ga je gumenje topov zvalilo
nazaj.

Tam so se torej Prusi ustavili in streljanje je prene-
halo na obeh straneh. Naši štirikotniki in kolone so sple-
zale na breg, nasproti Starsiedla in vse v vasi je pričelo
zapuščati hiše ter se vračati k polku. Naš je bil pomešan
med dva druga. Ko so se divizije ustavile pred Kajo, s
puško ob nogah, smo komaj našli drug drugega. Ko je
bil prečitani poziv, se je izkazalo, da je od cele naše sto-
tnije ostalo samo dvainštirideset mož. Dobrega Fürsta in
Legerja ni bilo več med nami, Cebedej, Klipfel in jaz pa
smo bili odnesli zdrave pete.

Toda ni bilo še vsega konec. Prusi so vsled našega
umikanja postali predrzni in prevzetni ter se znova pri-
pravljali, da nas napadejo v Kaji. Dobili so velika ojače-
nja. Ko sem to zapazil, sem si mislil, da je bil cesar za
tako velikega vojskovodjo slabo pogodil, ko je krenil proti
Lipskemu ter pustil, da so nas med tem napadli z armado,
ki je štela več nego stotisoč mož.

Baš ko smo se ravno nanovo urejali za divizijo Bre-
njeja, je naenkrat gor po hribu prihrumelo osemnajst tisoč
starih vojakov pruske garde. Čake naših padlih tovarišev
so zmagoslavno nosili nataknjene na bajonete. Obenem
se je vnel boj tudi na levi, med Malim Göršchenom in
Starsiedlom. Ruska konjenica, katero smo bili zjutraj vi-
deli za Gruno, nas je hotela obiti, toda šesti armadni zbor
nam je prišel za kritje, in mornariški polki so stali kot zi-
dovi. Vsa dolina je bila en sam oblak prahu in dima, iz
katerega so lesketale čelade, oklepi in sulice na tisoče.

Mi smo se umikali čedalje bolj, naenkrat pa je nekaj
završalo mimo nas kakor vihar: bil je maršal Ney, ki je bil
prišel v diru s svojim generalnim štabom. Še nikdar nisem
videl takega obraza: iskre so mu švigale iz oči in nozdri
so mu trepetale od jeze. Kot bi mignil, je premeril celo
črto ter stal pred fronto naših kolon. Vse je šlo za njim,
kakor gnano od nepremagljive sile: namesto da bi se
umikali, je vse šlo Prusom nasproti. V desetih minutah
je bilo vse v ognju. A sovražnik je stal trdno. Mislim, da
je že zmagal in zmage ni hotel izpustiti, tembolj, ker je
nprestano dobival ojačenja in smo bili mi že utrujeni od
peturnega boja.

Naš bataljon je bil sedaj v drugi črti in krogle so le-
tale čez naše glave. Dosti bolj pa mi je trgal živce hrup
karteč: žvižgalo je kakor grozna godba, ki se je slišala od
daleč.

Kljub temu smo med kričanjem, poveljevanjem ter
streljanjem iz pušk pričeli zopet marširati navzdol in prve
naše divizije so zopet vdrle v Mali Göršchen. Tam se je
boril mož proti možu: na široki vaški cesti ni bilo videti
drugega kot dvignjena puškina kopita in generale na
konjih, ki so vihteli sablje kot navadni vojaki.

To je trajalo nekaj minut in v naših vrstah se je že
govorilo: »Dobro kaže! . . . prodiramo!« Ko pa so na

pruski strani prišle nove čete, smo bili prisiljeni, da smo
se umaknili že drugič, sedaj pa tako hitro, da so nekateri
oddelki zbežali prav v vas Kajo. Vas je stala na griču in
je bila zadnja tostran velike ceste proti Lützenju. Imela je
dve dolgi vrsti hiš, ki so bile ločene druga od druge z
majhnimi vrtovi, hlevi in ulnjaki. Ako bi sovražnik v Kaji
pritisikal na nas, bi bila armada razdeljena v dva dela.

Med tekom sem se spomnil besed gospoda Guldena:
»Ako nesreča hoče, da nas zavezniki premagajo, se bodo
v naši deželi maščevali za vse, kar smo jim mi storili v
desetih letih.« Prepričan sem bil, da je bitka izgubljena,
kajti celo maršal Ney se je umikal z ostalimi sredi štiri-
kotnika, vojaki pa so odnašali ranjene častnike na nosi-
lih, napravljenih iz skupaj zvezanih pušk. Vse se je bilo
obrnilo na slabo.

Jaz sem na desni strani vasi prišel v Kajo, plezajoč
čez žive meje in skakajoč čez plotove, ki so mejili vrtove.

Baš sem hotel zaviti okrog skednja, ko sem na vrhu
nasprotnega griča ugledal kakih petdeset častnikov. Neko-
liko dalje za njimi so topniška krdela dirjala semkaj po
lipski cesti. Zaradi tega sem pogledal natančneje in sem
spoznal cesarja, ki je jahal nekoliko pred drugimi: sedel
je na svojem belcu kot v naslonjaču. Prav dobro sem ga
videl: nepremično je skozi daljnogled opazoval spodaj
divjajočo bitko.

Ta prizor me je tako navdušil, da sem na ves glas
zaklical: »Živio cesar!« Potem sem skozi prehod med dve-
ma starima hišama teklo po glavni vaški cesti. Bil sem
med prvimi in sem še lahko videl, kako so vaščani, moš-
ki, ženske in otroci, drli v kleti.

Ko sem pozneje pripovedoval vse to, mi je marsikdo
očital, da sem bežal tako hitro, jaz pa sem jim odgovoril,
da se je pač tudi lahko umaknil Jože Bertha, ako se je
umaknil celo Mihael Ney.

Klipfel, Cebedej, seržant Pinto in vsi drugi, ki sem
jih poznal od stotnije, so bili še zunaj. Bojni hrup je bil
tako grozen, da ga ni mogoče opisati. Dim se je valil
preko streh, opeka je padala z njih na cesto, krogle pa
so podirale zidove ali pa z groznim pokanjem lomile tra-
move.

Obenem so od vseh strani drli v vas naši vojaki po
ulicah, čez meje in plotove na vrtilih. Vsek hip se je kdo

in vrednih naslednikov. Svoje ideje je Lenin podajal in vglabljal z govorom in pismom in tako nasledstveno vprašanje sovjetski Rusiji ni prizadelo niti najmanjšega udarca. Pašič pa vse sam zna in ima vse sam v svojih rokah in tako je nasledstveno vprašanje za radikale najtežja stvar. Za samostojno predsedništvo stranke po načinu Pašiča bi bilo toliko tekmecev, da ne bi bilo tekme ne konca in ne kraja, če bi se pa za vodstvo stranke volili in postavljali večlanski odbori, pa tudi to ne bi zaleglo, ker ni nihče od Pašiča uveden v razne posle in ker Pašič nikomur ne bo mogel zapustiti svojega vpliva.

Edino, česar se bodo radikali oklenili, bo pod njegovim vodstvom priučena in uveljavljena navada čakanja in odlašanja. Težave, spori in boji v vodstvu stranke se bodo prikrivali, voditelji si bodo mislili »ima vremena«, da se pobotamo, številnim pristašem bodo pa složno pravili: »Čakajte, čakajte, kakor ste doslej navajeni!« Prej ali slej pa pridejo zopet volitve in ob tej priliki prenehajo vse ugodnosti čakanja in odlaganja. Celo Pašič sam ima pri vsakih volitvah velike sitnosti s silno množico kandidatov, a ker mu je končno vseeno, ali pride v njegov klub in pod njegov vpliv Jovo ali Laza, mirno prepusti, da se ti kandidati pripravijo med seboj ter nastopajo vsak s svojo volilno listo. Ko pa Pašič enkrat ne bo več vodil velike radikalne stranke, bodo pa volitve na vsak način pravi vihar, blisk in grom za to veliko politično stavbo. Razna zna menja kažejo, da se bo en del radikalov tedaj povrnil v Svetozar Markovičevo dobo in da bodeta iz radikalne stranke nastala dva tabora: gosposki in kmetski.

Dva neprijatelja.

Na eni strani Pivko — na drugi Pucelj.

Beograd, koncem junija.

To sta dva junaka, ki znata zavijati resnico! Pivko je celo še tako drzen, da se na shodih norčuje iz slovenskih davkoplačevalcev. Pucelj pa, ki je sedaj tudi v opoziciji, in vé, kako odločno se Jugoslovanski klub bori proti vedno višjim davkom, namenoma borbo proti krivicam razlaga drugače nego v istini je. Poglejmo, kako se ta dva gospoda obnašata!

Dr. Pivko! Mož je s pomočjo učiteljske agitacije dobil tudi nekaj glasov kmetskih davkoplačevalcev. Sedaj pa vi, kmetski volilci pogledite, kako se iz vas norčuje! Dne 31. marca je Pivko glasoval za nove davke in za zvišanje starih. To stoji kakor amen v Očenašu. Dne 13. junija je isti Pivko v parlamentu glasoval proti Vesenjakovemu predlogu za znižanje dohodnine in za znižanje taks. On tega niti ne taji. Pivko mora tako glasovati, ker stoji njegova stranka na stališču, da še Slovenija ni preveč obdavčena! Saj je »Jutro« pisalo tako!

Pivko pa pride sedaj in na shodu samostojnih demokratov v Mariboru, 20. junija govori, da so predlogi poslancev Slovenske ljudske stranke za znižanje davkov, za zboljšanje žalostnih razmer »navaden humbug in goljufija«. Pivko si drzne reči, da hoče »samo dokazati, kako globoko so padli slovenski klerikalci«, ker se brigajo za Slovenijo. Kaj takega more izgovoriti samo človek, ki mu je blagor ljudstva deveta briga. Vprašam:

Ali je to šala, če naši poslanci obsojajo politiko Pašič-Pribičevičeve vlade;

če obsojajo, govorijo in glasujejo proti povečanju davkov;

obrnili ter ustrelili. Pomešani so bili od vseh polkov, brez čak, raztrgani, s krvjo oškropljeni in razljučeni. Se danes, po toliko letih, jih vidim pred sabo: bili so sami otroci, od petnajst do dvajset let stari in vsi še brez brk.

Zdaj so Prusi pod vodstvom starih častnikov, ki so venomer kričali: »Naprej! Naprej!«, navalili na nas kakor čreda volkov, ki skačejo drug drugemu na hrbet, da hitreje pridejo naprej. Nas dvajset do trideset mož pa je iz zra skednja nasproti vrtu, v katerem je stal majhen ulnjak in visoke, cvetoče črešnje, pričelo z brzostrelbo na te lopove, ki so hoteli niže doli poskakati preko nizkega zidu in osvojiti vas.

Ne vem, koliko izmed njih je zopet popadalo nazaj med druge, komaj da so prilezli na zid, a na njih mesto so vedno znova prihajali drugi. Na stotine krogel nam je žvižgalo okrog ušes ter se sploščevalo ob zidu, apno je padalo s sten, slama je visela s prečnih brun, velika vrata na levi so bila čisto prelučnjana od krogel, mi pa smo bili za skednjem nabili puške ter skalali zdaj naprej zdaj nazaj ter streljali v gruče. To je trajalo toliko časa, kolikor ga je bilo treba, da smo namerili in izprožili, a vendar jih je že kakih šest z obrazom proti tlom padlo na oglu skednja. A bili smo tako razljučeni, da se niti zmenili nismo za to.

Ko sem desetkrat skočil naprej, mi je med tem, ko sem pomeril, puška padla iz rok. Pripognil sem se, da bi jo pobral, pri tem pa sem padel čez njo — dobil sem kroglo v levo ramo. Kri mi je lila po prsih kot topla voda. Skušal sem vstati, a nisem mogel drugega, kakor da sem se naslonil ob zid. Zdaj mi je tekla kri do stegen in spomnil sem se, da moram takoj umreti, in mrz me je stresel.

Tovariši so še vedno streljali preko moje glave, Prusi pa so odgovarjali brez prestanka.

Ker sem se bal, da bi me druga krogla popolnoma ne ubila, sem se z desno roko, da bi prišel naprej, s tako močjo oprijel ogla, da sem padel v jarek, po katerem je tekla voda s ceste na vrt. Moja leva roka je bila težka kot svinec, v glavi se mi je vrtelo; sicer sem še vedno slišal pokanje pušk, toda le kakor v sanjah. To je gotovo trajalo dalje časa.

Prepirati se, je nepotrebno,

ko vendar že vsakdo ve, kako dobro vplivajo »TORO« prsne karamele na le proti kašlju, nego tudi proti prehlajenju, hripavosti, katarju ter na prebavo. Prepotrebne so za hribolasce, bolnike, otroke. S 3 D si prihranite marsikdaj zdravnika. »TORO« dobite pri vsakem trgovcu ali lekarni.

če predlagajo, da se morajo davki znižati;

če obsojajo korupcijo, to je strašno razmetavanje in zapravljanje davčnega denarja;

če zahtevajo varčevanje v državnem gospodarstvu;

če govorijo za znižanje vojaštva in izdatkov za armado;

če zahtevajo samostojnost Slovenije;

če se z vso odločnostjo protivijo brezverskemu šolskemu zakonu;

če zahtevajo za naše kraje krščansko šolo;

če naši poslanci ne božajo z mehki rokavicami ne Pašiča, ne Pribičeviča, ne Žerjava, ne Pivka, ampak z vso odločnostjo, z glasno besedo in če treba s pestjo ugovarjajo proti krivicam, ki se godijo našemu ljudstvu? In če se potegujejo naši za pravice invalidov in drugih revežev? Ali je to šala, humbug in goljufija? Ali s tem pada ugled Slovencev, če nočemo biti podlaga peti naših protivnikov!

Pivko, Pivko, daleč si padel, da upaš celo javno smešiti pravice slovenskega ljudstva!

Sedaj pa Pucelj! V svojem »Kmetijskem listu«, ki bo kmalu zmrznil — sredi poletja — piše, da bi bili »klerikalci«, ko so bili na vladi, lahko znižali dohodnino in se tako tudi on norčuje iz Vesenjakevega predloga za znižanje dohodnine.

Pucelj je bil celi dve leti kraljevski minister zraven Pašiča, a ne enega davka ni znižal. Za časa njegovega ministrovanja se je zvišal zemljiški in drugi davki. — Zakaj se ni Pucelj tedaj usmilil ubogega slovenskega kmeta! Kje je bilo tedaj njegovo samostojno srce? Pri Pašiču! Ni si upal nič storiti za Slovenijo!

Res pa je, da so v jeseni leta 1924 naši poslanci in ministri pripravljali predlog zakona o pravičnem izenačenju davkov. Tako bi se Slovenijo razbremenilo. Ko bi naj ta predlog in drugi koristni predlogi prišli pred parlament, pa so »visoki gospodje« našo vlado vrgli. Kateri so tisti visoki, vemo vsi. Tudi Pucelj je to znano.

To sem napisal, da vidite slovenski davkoplačevalci kako hinave in vaši neprijatelji so samostalni demokrati in samostojneži. Ljudstvo jih predobro pozna, zato jim tudi laž in hinavstvo ne bo prav nič koristilo!

Ko sem zopet odprl oči, se je že nočilo in Prusi so šli v teku mimo po ulici. Cela vas jih je bila že polna. V vrtu meni nasproti je bil star general, gologlav in belolas na velikem rjavcu. Z rezkim glasom je ukazoval, naj pripeljejo kopove, in nekaj častnikov je oddirjalo z njegovim poveljem. Poleg njega je stal na nizkem zidu, ki je bil pokrit z mrtveci, eden njihovih ranarjev ter mu obvezoval roko. Na drugi strani je nekoliko bolj zadaj sedel na konju suh ruski častnik, mlad mož, ki mu je glavo pokrival klobuk z zelenim, visečim perjem. Vse to sem videl na prvi pogled: starca z debelim nosom, širokim, ploščatim čelom, živimi očmi in drznim obrazom; druge okrog njega; zdravnika, majhnega, plešastega moža z očali. Potem pa kakih šest- do sedemsto korakov proč med dvema hišama naše vojake, ki so se zbirali in urejevali. Vse to mi je bilo pred očmi, kakor bi še danes ležal na tistem kraju.

Streljali niso več, a med Malim Görschenom in Kajo se je vzdignilo grozno vpitje. Čulo se je vdlo bobnenje, rezgetanje, preklinjanje in pokanje z bičem. Sam ne vem, zakaj sem zlezal iz kolesnic ter se zopet naslonil ob zid. Isti hip sta pri prvi vaski hiši okrog ogla zavila dva šest-najstuntna topa, pred vsakim po šest konj. Jezdeči topničarji so na vso moč z biči naganjali konje in kolesa so rezala v kupe mrtvecev in ranjencev kakor v slamo, da so kar kosti pokale. Odtod grozno vpitje in kričanje, katero sem slišal — lasje so se mi ježili na glavi.

»Semkaj« je starec kričal po nemško. »Merite tja doli, med tisti dve hiši poleg vodnjaka!«

Takoj so obrnili topa, v diru so za njima pripeljali vozove s smodnikom in krogli. Starec, ki je imel levo roko v obvezi, je prijezdil bliže, da si vse ogleda. Med tem, ko so jezdili po cesti gori, sem slišal, kako je presekan govoril mlademu ruskemu častniku:

»Recite carju Aleksandru, da sem v Kaji . . . Bitka je dobljena, ako mi pošljejo ojačenja. Nič dolgo posvetovati se . . . delati! . . . Pripravljani moramo biti na silen naskok. Napoleon pride . . . to čutim! V pol ure ga imamo pred sabo z gardo vred . . . A naj stane, kar hoče, jaz se mu postavim . . . A za Boga naj ne zamude niti minute . . . potem je zmaga naša!«

Naši poslanci na delu.

Poslanec dr. Hohnjec za obrambo mariborske sadjarske in vinarske šole.

Poslanec dr. Hohnjec je naslovil na poljedelskega ministra sledečo interpelacijo:

Po slovenskih časnikih gre te dni vest, da misli ministrstvo poljedelstva s 1. avgustom 1925 ukiniti nižjo vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru. Ta vest se mi ne zdi docela verjetna, ker si ne morem misliti, da bi ministrstvo moglo ukiniti šolo, katera je 53 let z velikimi uspehi delovala za povzdigo kmetijstva v Sloveniji ter si je pridobila popolno zaupanje slovenskega kmetijskega ljudstva. Sol te vrste ne kaže odpravljati, marveč je potrebno, da bi se jih v Sloveniji še več ustanovilo, ker so najbolj primerne in potrebne. Nimamo ničesar proti novi srednji sadjarski in vinarski šoli, katero namerava vlada v Mariboru ustanoviti. Ne moremo pa dovoliti, da bi nižja sadjarska in vinarska šola morala prenehati, da bi vlada mogla dobiti prostore, kjer bi namestila srednjo šolo. Imamo dokazano zagotovilo vlade, da se nižja sadjarska in vinarska šola v Mariboru ne bo ukinila. Ko je namreč bila srednja kmetijska šola, katero hoče ministrstvo sedaj opustiti, v Mariboru ustanovljena, sem se obrnil na ministrstvo poljedelstva ter z vso vnemo zahteval, da se nižja sadjarska in vinarska šola v Mariboru ne sme odpraviti. Ministrstvo mi je takrat dalo pismeno zagotovilo, da se to ne bo zgodilo. Ako vlada sedaj misli proti danemu zagotovitju nižjo sadjarsko in vinarsko šolo v Mariboru opustiti, moram proti tej nameri v imenu slovenskega kmetijskega ljudstva najodločnejše protestirati.

Vprašam gospoda ministra: 1. Ali so vesti o nameravani preosnovi vinarske in sadjarske šole v Mariboru istinite? 2. Ali je istina, da misli vlada nižjo sadjarsko in vinarsko šolo v Mariboru opustiti? Prosim, da mi blagovolite takoj dati odgovor.

Poslanec Pušenjak in tovariši proti protizakonitemu razpustu občinskih odborov.

Poslanec Pušenjak in tovariši so poslali notranjemu ministru sledečo interpelacijo:

Za časa volitev v narodno skupščino se je razpustil občinski odbor v Bočni (glavarstvo Gornjograd, oblast Maribor), po volitvah pa občinski odbor v Solčavi v istem glavarstvu.

Za razpust teh dveh občinskih odborov ni bilo zakonitih razlogov, razpust se je izvršil iz strankarsko-političnih, oziroma v zadnjem slučaju iz osebnih razlogov.

Oba občinska odbora sta delovala v smislu določb zakona, sta v polni meri vršila svoje dolžnosti, sta dobro upravljala občinsko premoženje, sta imela le koristne splošnosti pred očmi, a kljub temu sta bila razpuščena.

Pritožili so se očinski odbori, pritožili so se poslanci pri velikem županu v Mariboru, a pritožbe so ostale nerešene, četudi je preteklo več mesecev.

Lista »Straža« in »Slovenski Gospodar« sta prinesla uničujočo kritiko o uradnikih glavarstva v Gornjemgradu, a ni nam znano, da bi se kaj ukrenilo in gospode opozorilo nato, da se glavarstvo ne sme dati voditi od strankarsko-političnih strasti ali pa razpuščati občinskih zastopov iz užaljenega samoljubja.

Radi velike ogorčenosti, ki vlada v omenjenih občinah, in radi kršenja ljudskih pravic stavim na g. ministre sledeče vprašanje:

1. Iz katerih zakonitih razlogov sta se razpustila obč. odbora v Bočni in v Solčavi?

Mladenič je oddirjal proti Malemu Görschenu, isti hip pa je nekdo rekel poleg mene:

»Tisti starec . . . to je Blücher . . . Lopov! Če bi jaz le imel puško!«

Ko sem se ozrl, sem ugledal starega, izmozganega, suhega seržanta z razoranimi lici, ki se je naslanjal ob skedenjska vrata. Ker mu je bila krogla zdrobila ledja, se je z rokami namesto bergel upiral ob tla. Z rumenkastimi očmi je po strani gledal za pruskim generalom, že svinčeno višnjevi, upognjeni nos mu je kot kljun tičal v gostih brkih: njegov obraz je imel obenem grozen in ponosen izraz.

»Ko bi jaz imel puško«, je še enkrat ponovil, »bi ti že videl, je-li bitka dobljena!«

Midva sva bila še edina živa v tem kotu, polnem mrtvecev.

Pomislil sem, da me drugi dan z vsemi drugimi zakopljejo tam na onem vrtu in da nikdar več ne bom videl Katarine. Solze so mi lile po licih. Nehote sem vzdiknil:

»Zdaj je vsega konec!«

Keržant me je pogledal po strani, in videč, da sem še tako mlad, je vprašal:

»Kaj pa ti je, rekrut?«

»Kroglo imam v rami, gospod seržant.«

»V rami — to je boljše nego v ledju. Ne bo te še konec.«

Ogledal si me je natančneje in pristavil z mečjim glasom:

»Nič se ne boj . . . še boš videl dom.«

Mislil sem, da se mu smili moja mladost in me hoče tolažiti. A moje prsi so bile kakor razdrobljene in to mi je jemalo sleherni upanje.

Seržant ni govoril več, le včasih je skušal dvigniti glavo, da bi videl, če že prihajajo naše kolone. Vmes je klel skozi zobe, nazadnje pa se je z ramo uprl v kot pri vratih, se spustil na tla in rekel:

»Z mano je pri kraju . . . razbojnik pa jo je vendarle skupil.«

Pri tem je gledal v bližnjo živo mejo, kjer je ležal na hrbtu pruski grenadir: bodalo mu je tičalo v prsih.

2. Zakaj ne rešuje veliki župan v Mariboru vloženih pritožb, zakaj ne odredi preiskave in ne zasliši razpuščenih občinskih odborov?

3. Kaj misli ukreniti, da se uredijo razmere pri glavarstvu v Gornjemgradu, da se nesposobni uradniki, ki ne upoštevajo zakonov, premeste in da neha sikaniranje prebivalstva od strani uradništva glavarstva v Gornjemgradu?

4. Ali hoče nemudoma odrediti preiskavo proti uradnikom glavarstva v Gornjemgradu? zaslišati v tem oziru župane vseh občin v okraju Gornjihrad glede pritožb prebivalstva, katere sta objavila lista »Straža« in »Slovenski Gospodar« v Mariboru.

5. Ali hoče takoj razpisati volitev za razpuščene obč. odbore v občini Bočna in Solčava?

Prosim za ustnen odgovor!

(Odgovora na obe interpelaciji bomo objavili v našem listu.)

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Pretečeni teden sta zaključila dva politična dogodka, katerim nekateri čisto po nepotrebnem pripisujejo pretirano velik pomen. Na seji skupščine v soboto so bili verificirani preostali hrvatski mandati.

Predsednik skupščine je na kratko sporočil, da je na dnevnem redu poročilo verificacijskega odbora, in ker se ni k tej točki nihče javil k besedi, so bili mandati ravno tako, kakor v verificacijskem odboru, tudi pred skupščino verificirani. Zagovorniki brezpogojnega sporazuma med radikali in radičevci menijo, da je overovljenje mandatov nekaj posebno važnega in najboljši znak napredovanja dela za sporazum. V resnici pa ni to od strani radikalov nobena naklonjenost, nobeno zna menje smisla za sporazum, nobena miloščina, ampak verifikacija je temeljna pravica izvoljenih poslancev, katero je Pašič-Pribečičeva vladna večina kršila in zavlačevala cele tri mesece.

Drugi važni dogodek je

imenovanje Pašičevih namestnikov.

To se je izvršilo popolnoma v skladu z dosedanjimi Pašičevimi navadami in nastopi. Radikalni poslanci vodstva niso izbrali iz svoje srede, marveč so dobili od Pašiča pismo, s katerim se imenujejo za njegove namestnike predsednik kluba Ljuba Živkovič, predsednik skupščine Marko Trifkovič in minister Marko Gjurčič. Pašič je svoje namestnike imenoval ravno tako, kakor se imenujejo n. pr. veliki župani in ni pri tem nikogar vprašal za mnenje. V zvezi s tem imenovanjem sicer ni bilo nobenih izjav o sporazumu ali o RR pogajanjih, razširile so se pa vesti, da so

RR pogajanja pred zaključkom

in da se bodo javno vodila in sklenila med prej imenovanimi namestniki Pašiča in med Pavlom Radičem, dr. Nikičem in dr. Šuperinom od strani Hrvatskega seljaškega kluba. Značilno je, da o tem sporazumu ne vedo ničesar povedati ne radikali, ki so se zanj že odločno izjavili, kakor n. pr. Ljuba Jovanovič in tudi ne večina hrvatskih poslancev.

O RR sporazumu

piše »Slobodni narod« — glasilo Davidovičevih pristašev, — da je treba pod tem imenom razumeti samo začasno RR vladno na podlagi natančnega delovnega načrta, od katere se pa da pričakovati to dobro, da nekateri zakoni ne bi izpadli tako zelo nazadnjaško, kot so bili od PP vlade nameravani. O kakem načrtu pravega končnega narodnega sporazuma, ki bi rešil naša notranja vprašanja, za sedaj sicer še ni govora, RR pogajanja in vladi pa ne kaže delati zaprek, ker je na vsak način nekako prehodno stanje k boljšemu.

GRČIJA.

V Grčiji imajo že dolga leta višji oficirji monopol na politiko ali na vodstvo države. Med svetovno vojno je en del generalov s kraljem Konstantinom na čelu hotel uvesti Grčijo v vojno na strani Nemčije, drugi del je pa hotel vojno na strani antante. Druga skupina je zma gala, kralj je moral odstopiti ter prepustiti prestol svojemu sinu. Po zaključku svetovne vojne je pa ta oficirska skupina spravila Grčijo v usodno vojno proti Turčiji za angleške interese. Ko se je to končalo z usodnim porazom, so bili zopet oficirji, ki so napravili preobrat, po izreku svojega prekosoda postrelili več ministrov in prav kmalu tudi iz monarhije napravili republiko. Med tem časom so se seveda druge oficirske skupine udeleževale kot monarhistični zarotniki. Ker pa oficirji sploh ne trpijo, da bi bila vlada v civilnih rokah, so nedavno izvedli zopet državni udar ali preokret, o katerem pa sami zatrjujejo, da ni revolucija, ampak navadna politična kriza. Novo vlado je sedaj sestavil general Pangalos, ki izjavlja, da se je morala prejšnja vlada umakniti samo radi tega, ker ni bilo kos mnogim notranjim vprašanjem in ker se je preveč ozirala na posamezne stranke.

Zveza slov. kmetijskega ljudstva.

Od prevrata do danes, ako pregledujemo v duhu politično življenje, ki se je doigralo v tem času, mora-

Zdravnik

DR. VILKO MARIN

se je vrnil in od 1. julija t. l. zopet redno ordinira vsak dan od 10.—12. ure dopoldne in od 2.—4. ure popoldne

v Mariboru, Razlagova ulica št. 15.

Telefon 205.

mo priznati, da je naša Jugoslavija: zemlja vseh mogočih nemožnosti. Kar bi bilo v vsaki drugi državi nemogoče, to se pri nas zgodi po večkrat na leto.

Kmalu po prevratu smo se čudili neverjetnostim, o katerih nam je poročalo časopisje iz naših južnih krajev, posebno iz Srbije. Sedaj po šestem letu ujedinenja se nikakor ne smemo več čuditi političnim neverjetnostim po naših južnih krajih, ker jih doživljamo že tudi doma v naši Sloveniji.

Ena takih političnih neverjetnosti se je doigrala v Ljubljani. Slovenski republikanec Albin Prepeluh in samostojni zemljoradnik Ivan Pucelj sta obhajala politično »ohceto«, katero sta krstila z imenom »Zveza slovenskega kmetijskega ljudstva.«

Kakor je že javnosti znano, se je pojavil g. Albin Prepeluh po preobratu kot socialni demokrat. Ko je pa videl, da sta socialistična voditelja Tone in Ebin Kristan pripomogla za osebne koristi centralizmu na noge in razbila Žerjavovcem na ljubo nekaj močno socialistično stranko, je ostavil socialne demokrate in se prelevil v enega najbolj gorečih avtonomistov. Izdal je skraja priljubljeno glasilo »Avtonomist«, v katerem je najbolj bičal ravno Pucelja in samostojne, ki so s svojimi glasovi pomagali izglasovati bič cele Jugoslavije — centralistično ustavo. Prepeluh je pri predzadnjih volitvah znatno pripomogel, da so ljudje sprevidele Puceljevo pogubonosno politiko in mu obrnili hrbet.

Pucelj je že po predzadnjih volitvah spregledal, da je z glasovanjem za centralizem zablodil na kriva pota, obrnil je hrbet Beogradu in pričel ljubimkati z Zagrebom, kjer je tedaj paševal na zunaj in za ljudske množice republikanec g. Štefan Radič.

Tudi Prepeluhu je postala avtonomija preozka, že pred zadnjimi volitvami se je odločil za Radičevo republiko in prekrstil svojega »Avtonomista« v »Slovenskega republikanca.« Kot slovenski republikanec je kan didiral pri zadnjih volitvah, a je izplaval iz volitev brez mandata!

Sedaj pa, ko je Radičeva stranka zatajila republikanski program, priznala monarhijo, ustavo ter hoče za vsako ceno v vlado, sta se tudi Prepeluh in Pucelj politično poročila. »Kmetijski list« od dne 24. junija prinaša slovenskemu kmetickemu narodu proglas, v katerem javljajo: Pucelj, Prepeluh in Radičev poslanec Kelemina iz Središča, da bodo šli odslej skupaj in ta skupna politična trdva se bo imenovala »Zveza slov. kmetijskega ljudstva.« Ta nova vez med Puceljem in Prepeluhom se bo naslonila na radičevce, ki imajo veliko upanja, da jih bo Pašič sprejel v vlado in potem bi še znal tudi Pucelj zopet postati minister, g. Prepeluh bi pa dobil zopet kako odločilno mesto v Ljubljani.

Puceljev »Kmetijski list« in Prepeluhov »Slovenski republikanec« prenehata in izhajalo bo skupno glasilo, ki bo nosilo ime »Kmetijski list.«

Pod trdvo »Zveza slovenskega kmetijskega ljudstva in z novim glasilom »Kmetiskim listom« hočeta bivši podpredsednik demokratske (Žerjavove) stranke, samo stoji centralist, zemljoradnik, republikanec itd. Pucelj ter socialni demokrat, avtonomist, republikanec in naj novejši oboževatelj Pašičeve politike g. Prepeluh premetiti slovensko kmeticko ljudstvo, a se bosta oba gospoda urezala tokrat ravnotako, kakor se je Pucelj s svoj veterinarsko politiko že pri dveh volitvah in g. A. Prepeluh pri — zadnjih!

Toliko beležimo o najnovejših Pucelj-Prepeluhovih političnih spremembah za danes, da lahko naš kmet uvidi, koliko je bilo svojčas Pucelju za centralizem, Prepeluhu pa za avtonomijo in republiko, ker oba pač hočeta postati deležna dobrot vladne mize in jima je vseeno, kako dosežeta ta svoj cilj, ker težnje, trpljenja in koristi kmetijskega ljudstva so bili in ostanejo tema gospodoma — deveta brigala!

Prireditve.

Orlovska prireditve v Rušah, ki se je vršila zadnje nedelje, je prav hvalevredno uspela. Obisk je bil povoljen, telovadba in sicer proste vaje in ona na orodju je navdušeno zadovoljila vse gledalce. Prireditve so po častili poleg domačinov tudi odlični gostje iz Maribora.

Velik mladinski tabor v Ptuj. Mariborska ekspozitura Orlovske Podzveze priredi letos svoj prvi javni nastop v Ptuj dne 2. avgusta. Ves severni del Slovenije štajerske se na ta dan že živahno pripravljajo. Kakor lani na Mladinskih dneh v Mariboru, bo letos v starodavnem Ptuj pokazala mladina uspehe svojega dela v vzgoji in izobrazbi ter si začrtala pot za delo v prihodnjem letu. Da bo tabor res veličastno uspel, pripravite še ta mesec vse, kar je treba za nastop: petje, narodne noše, konjenike, kolesarje. Podrobnejša navodila objavimo prihodnjič.

Pri Sv. Jakobu v Slov. gor. priredi Slovensko izobraževalno društvo dne 12. t. m. ob treh popoldne v prostorih g. Peklarja igro »Božja roka« in šaljev prizor »Zamorec.« Tudi nekaj petja bo in pa srečolov s številnimi lepimi dobitki. Domačini in sosedje so s tem prav prijazno povabljeni, ker posebnih vabil ne bomo razpošiljali. — Odbor.

Orlovska prireditve v Gornji Radgoni. V nedeljo, dne 5. julija, priredi Ljutomersko orlovske okrožje v G. Radgoni orlovski tabor. Naj bo ta dan pred vsem svečanostni praznik za našo mladino, ki potrebuje močne verske, narodne in telesne vzgoje. Naj bo orlovska prireditve našemu ljudstvu mogočna manifestacija za katoliška načela v zasebnem in javnem življenju. Ciril in Metodova nedelja naj dokaže našemu obmejnemu prebivalstvu, da goji orlovska organizacija v mladih srcih pristno slovensko zavest. Ta zavest in ta duh naj se po mladini širi po naših obmejnih krajih in tako bo dobro zavarovana naša severna državna meja. Zato bodite prav pristrčno pozdravljeni v Gornji Radgoni vi Orli, bojevniki za uveljavljanje katoliških načel med našo mladino, bodite pozdravljeni vi seme nove, zdrave družbe! Tebe, nadebudna mladina, in vas, dobri krščanski stadi, pa prav ljubeznjivo vabimo k tej prireditvi in vas prosimo, sprejmite mnogoštevilno in s pristrčnim veseljem idealno orlovske mladino v svojo sredino. Vsi, ki se zberete prihodnje nedelje k skupnemu orlovskemu okrožnemu prazniku, črpajte ob mladih Orlih in Orlicah navdušenje za vzvišene vzore.

Obrtna razstava v Ljutomeru. Odbor obrtne razstave v Ljutomeru se je sporazumel z odborom kola jahača in vozača v Ljutomeru v toliko, da je preložil prireditve razstave na dne 9. avgusta t. l., ker priredi Kolo jahača i vozača istočasno tudi konjsko razstavo in jubilejno konjsko dirko. V svrhu preložitve razstave se je podaljšal tudi prijavnji rok do 15. julija t. l. ter se je dovolilo obrtnikom sosednih srezkih krajev, se te razstave kot razstavljalce udeležiti, katerim je v informacijo na razpolago tajništvo obrtne razstave v Ljutomeru. Posebno se opozarja vse obrtnike na oddelek vajeniške razstave, kjer so prostori pristojbine prosti. Vsem vajencem naj bode dana možnost se razstave udeležiti, ker čast vajenca je ob enem čast in ponos učnega mojstra. Predpriprave za razstavo so v polnem teku in je že število prijavljenih razstavljalcev precejšnje. Razstavno blago bode imelo po železnicah 50% popusta, posetniki razstave pa polovično vožnjo po železnicah.

Sv. Bolfenk v Slov. gor. Sentruperški Orel priredi s sodelovanjem Orlov iz sosednih župnij v nedeljo, dne 19. t. m., orlovske prireditve z godbo pri Sv. Bolfenku v Slov. gor. s sledečim sporedom: 1. Ob enih sprejem in pozdravni nagovor, 2. ob dveh večernice, 3. po večernicah pohod Orlov na telovadišče in nato javna telovadba. Domačini in tujci ter vsi prijatelji orlovske misli k obilni udeležbi uljudno vabljeni! — Bog živi!

Sv. Križ na Murskem polju. Deset gasilnih društev v župniji Sv. Križ, včlanjenih v gasilski župi Ljutomerski, obhaja na aniskno nedeljo, dne 26. julija t. l. veliko slavnost blagoslavljanja nove gasilske zastave. K tej slavnosti vabimo vsa sosedna in druga gasilna društva. Po novem voznem redu je železniška zveza tako ugodna, da se lahko od vseh strani, bodisi od Sobote, Čakovca, Pragerskega ali Radgone z jutranjim vlakom pride in s popoldanskim pa odide. Priskrbelo se bo gasilec v kroju polovična železniška vožnja. Natančen spored še sledi.

Celjsko orlovske okrožje, katero priredi v nedeljo, dne 12. t. m., v Laškem veliko orlovske slavnost, vabi vso mladino, zlasti tudi vse starše itd., ki radi vidijo težke telesne vitezke borbe, razne smrtne skoke, kakor tudi izvajanje prostih vaj junakov palčkov na godbo, da pridejo ta dan v Laško. Dopoldne ob 8. uri bo spreved po Laškem, potem tabor na Glavnem trgu, kjer govori dr. Ogrizek in dr. Godnič. Ob 10. uri sv. maša. Petje med sv. mašo bo izvajal polnoštevilni pevski odsek celjskega Prosvetnega društva. Popoldne točno ob štirih se prične na prostoru tik kolodvora javna telovadba. Iz Celja odkorakamo točno ob sedmih zjutraj z godbo na čelu od »Belega vola« na kolodvor. Vsem udeležencem je dovoljena za ta dan polovična vožnja. Vsak si kupi celo karto, jo pusti žigosati na železnici, karto shrani ter jo na Laškem ne sme oddati, ker ista velja tudi za nazaj. V orlovski pisarni na Laškem pa dobi vsak udeleženec izkaznico zastoj, katera mu daje ugodnost do brezplačne vožnje nazaj. Udeležnike, katerim ni mogoče priti že dopoldne, prosimo, da pridejo gotovo popoldne, ker dojde vlak še ravno ob pravem času do 4. ure. Kličemo vsem vkup orlovski »Bog živi!« — Odbor.

Šmiklavž pri Slovenjgradcu. Celodnevna prireditve tukajšnje dekliske Marijine družbe v nedeljo, dne 21. junija, se je prav lepo izvršila. Pri dopoldanski božji službi je bilo na novo šest deklet sprejetih v družbo. Družba šteje zdaj 38 članic, tedaj so štiri petine vseh šmiklavžkih deklet v družbi včlanjenih, in v dekliskem Marijinem vrtcu je 15 šolskih učenk. Tudi popoldanska gledališka predstava v tukajšnji šoli se je vkljub negotovemu vremenu prav dobro obnesla. Deklice Marijine vrtca so prav ljubko predstavljale igrice »Rožica presv. Srca« in smemo z njihovim prvim nastopom biti zadovoljni. Članice Marijine družbe so pa pod vodstvom Pušenikove Mime naravnost izvrstno igrigale veseloigro »Čašica kave« in žele bučno pohvalo. Gmotni uspeh sicer vsled velike gospodarske krize zaostaja za zimsko prireditvijo, vendar pa je povoljen. Tako družba popolnoma izpolnjuje nade, ki so se stavile na njeno ustanovitev, ne samo vrlo dobro izvršuje svojo versko nalogo, ampak tudi veliko izobraževalno delo.

Rajhenburg. Prostovoljno gasilno društvo ima dne 5. julija t. l. razvitje svojega društvenega prapora. Sv.

maša se daruje na prostem ob desetih predpoldne. Ob treh popoldne velika vrtna veselica pri načelniku Lj. Kržišniku. Ob vsakem vremenu. Za vse udeležence je preskrbljena polovična vožnja na železnici. Želimo, da si udeležena društva pravilno uredijo. Na svidenje! — Odbor.

Tedenske novice.

Iz Prekmurja. Prekmurci so se ob volitvah krepko držali zastave Slovenske ljudske stranke. V obeh okrajih, dolnjelendavskem in mursko-sobočkem, je izvoljen naš poslanec. A mnogi so se dali premotiti deloma od Radiča, deloma od sladkih demokratov, ki so kupovali glasove. Radič jih je najbolj pritegnil s tem, češ, da se bodo meje bolje uredile in odprle, da se bo carina odpravila in podobno. Kdor ve, da je Prekmurje na treh straneh obkroženo od meje, avstrijske in madžarske, se ne čudi, da je Radič s tako agitacijo pri mnogih uspel. Prekmurci zaradi bližine državne meje veliko trpijo in si želijo olajšav. A danes so volilci Radiča nad Radičem razočarani in se obračajo od njega. Gnusi se jim Radič, ki za svojo svobodo prodaja svobodo ljudstva. Ravno tako pa se odražajo od demokratov njihovi kupljenci. Isti ljudje, ki so ob volitvah imeli sladke besede in delili svojim volilcem denar, danes v Belgradu izdajajo ljudske koristi in pravice, pomagajo zviševati davke in carine. Vse to ljudstvo vidi in si dela svojo sodbo. In ta sodba se glasi: Proč od Radiča, ki nas je varal, proč od Kodrovih demokratov! Nazaj k Slovenski ljudski stranki, ki nam je edina izkazala dobroto, ko je bila na vladil! Ni nam Radič zgradil železnice, tudi ne Žerjav ali Pivko, ampak dr. Korošec je dal leta 1920 napraviti načrt za njo in minister Sušnik nam jo je dogotovil in poskrbel, da se je lahko hitro otvorila.

V soboto zvečer zopet zažgemo Ciril-Metodove kresove. Je predvečer praznika svetih bratov. S kresovi našo iznova opomniti naš narod po vseh krajih naše domovine, naj ne pozabi, da sta nam Slovencem sveta brata Ciril in Metod prižgala luč prave sv. katoliške vere in veličastne krščanske prosvete, in da sta slovenski jezik povzdignila na oltarje. Tako sta postala za Bogom naša največja dobrotnika. Zato bomo njun praznik vsepovsod prihodnjo nedeljo obhajali najslovesneje in iznova obnovili prisego verske in narodne zvestobe, ki je edino poročstvo naše bodoče veličine. Rodoljubi, aganite se vsepovsod za Ciril-Metodov god!

Mariborske novice. Tekom zadnje nedelje in Petrovega je bila v Mariboru in okolici zelo veliko prireditev. Največ zanimanja je vzbudila med občinstvom dirka z navadnimi in motornimi kolesi, ki se je vršila v nedeljo in na Petrovo popoldne na Teznu. Pri dirki se je ponesrečil samo eden od motornih dirkačev. — Na Petrovo si je radi neprevidnega ravnanja z orožjem prestrelil obe nogi čevljarški pomočnik Pelc. — Morilca Miklove družine Zlahtič in Čič sta dobila po smrtni obsodbi okove. — V Mariboru se je sestavil poseben pripravljalni odbor za postavitve spomenika za dobo svetovne vojne preminulim vojakom, kojih ostanki počivajo na pokopališču na Pobrežju. — V tork je umrla v Mariboru splavarska gostilničarka gospa Jožefa Dabringer, ki je bila posebno znana med splavarji iz Dravske doline. — Umrli je v mariborski bolnici Alojzij Stramič, kotlar v delavnici drž. železnice, po kratki in mučni bolezn, preveden s sv. zakramenti. K večjemu počitku smo ga položili dne 25. junija. N. v m. p!

Novi zvonovi pri Sv. Ožboltu. Dne 12. julija se vrši pri Sv. Ožboltu blagoslovitev novih zvonov. Vabljeni so vsi domačini in okoličani, da se te pomembne slavnosti v čim večjem številu udeležijo.

Ponovni klic iz Velenja. Odkar ministruje v rudah sam dr. Grega Žerjav, se sistematično uničuje naš premogovnik. Tekom jednega leta se je odpustilo nad 200 rudarjev, dela se le 18 dni v mesecu, a za 1. julij se nam obeta nova dobrota: zmanjšanje akordnega zaslužka za 30 odstotkov! Ko je prejšnji teden o tem govoril v finančnem odboru naš poslanec g. VI. Pušenjak, so se člani finančnega odbora zgražali nad gospodarstvom v našem rudniku. »Jutro« je pred enim tednom poročalo, da bo minister dr. Žerjav odgovoril na interpelacijo poslanca Pušenjaka v zadevi zahtev rudarjev in penzionistov v Velenju, a do sedaj še ni dobil naš poslanec obljubljenega odgovora, na katerega čaka, kolikor smo poučeni, že skoro tri mesece. Zakaj se tako postopa z našim rudnikom, ne vemo, mogoče je to znano voditeljem naših demokratov gg. dr. Žizek, inženir Šinkovec, »veliki rudar« Kurnik. Ti gospodje, ki živijo od delavskih žuljev, naj javno in jasno povedo, ali je res Žerjavova stranka sklenila uničiti naš rudnik in ga potem za slepo ceno spraviti v roke neki zasebni družbi. Nad to namero se zgražajo zmerni demokrati v Soštanjju, ker bo oškodovana država za več milijonov, uničila pa se še povrh obstoja par sto rudarskih družin, mnogih obrtnikov in trgovcev v okraju. Velike so dobrote laži-demokratov v zahvalo za to, da so delavci-komunisti na Kranjskem in delavci-socijalisti na Štajerskem pripomogli dr. Žerjavu in dr. Pivku do mandata.

Podivjanost v celjski okolici. Starši, pošiljajte svoje sinove k orlovski telovadbi in sestankom, kajti le orlovska organizacija ima poštene in vzgojevalne in dobre namene, in potem gotovo ne boste brali od svojih sinov sledečo ostudnost: V gozdovih blizu Zg. Hudinje so šli vaški otroci v gozd. Kar pride neki Pilhov 19-leten fant, prime najstarejšo deklico, ostale otroke pa z nožno grožnjo odzene. Seveda so na otroški krik prileteli sosede in takoj izročili posilneža orožništvu, ki se-

daj v zaporu premišljuje svojo podivjanost. Taki so mladeniči, ki jim gre po glavi samo gostilna in pretep. Starši, podpirajte poštene organizacije, ne samo gmotno, ampak da pošljete svoje sinove v poštene, vzgojevalne družbe.

Pozor romarjem na Svetino pri Celju! Župnijski urad pri Sv. Rupertu nad Laškim naznanja, da se bo na Svetini vršila lepa nedelja za cerkev sv. Križa dne 5. julija t. l., za Marijino cerkev pa dne 9. avgusta, obojekrat bo tam dvojno cerkveno opravilo, ob 6. in ob pol 10. uri popoldne. Ze prejšnji večer bodo romarji lahko opravili sv. spoved od 3. ure popoldne naprej. — Avg. Jager, župnik.

Razno od Sv. Miklavža nad Laškim. Na zborovanju krajevnega odbora SLS za našo župnijo v nedeljo, dne 28. junija, so bile sprejete naslednje resolucije: 1. Ugovarjamo najodločneje zoper predloženi načrt šolskega zakona, posebno zoper vse člene načrta, kateri žalijo na še katoliško versko prepričanje in naš slovenski jezik. Obžalujemo, da se moramo v svoji narodni državi za pravice svojega slovenskega jezika boriti. Istotako protestiramo proti temu, da se v načrtu nalagajo občinam tako neznosna bremena kot zidanje stanovanj in nabava drv na račun občine. Zahtevamo, da se da krajnim šolskim svetom nasvetovalna pravica pri nameščanju učiteljstva. Ako bomo za šolo plačevali, bomo o njej tudi soodločevali. 2. Ugovarjamo, da bi se zakon o dednem pravu, kateri obstoji sedaj v Srbiji, raztegnil na celo državo. Zena morabiti ravnopravna z možem. 3. Ugovarjamo proti povišanju raznih davkov v oči gled temu, da se izboljšava vrednost našega denarja in padajo cene vsem kmetskimi pridelkom, je naravnost odiranje in povzročanje nove draginje to nečuvno povišanje davkov, posebno davek na ročno delo. 4. Zahtevamo, da se izvozna carina na živino in mesne izdelke pri sedanji nizki ceni odpravi. 5. Monopolna uprava se pozivilja, da zniža cene za sol, ker izgleda, da je država glavni navijalec cen, med tem ko cene vsem drugim predmetom padajo, se cene za sol dvigajo. 6. Jugoslov. klubu izrekamo popolno zaupanje. — Isti dan se je vršil tudi ustanovni občni zbor podružnice društva Kršč. šola. — Nova sv. maša, ki bi se imela vršiti tukaj letos dne 12. julija v župni cerkvi, je preložena na prihodnjo spomlad, ker mora gospod bogoslovec Boštel še prej za šest mesecev k vojakom.

Dve težki nesreči v Trbovljah. Dne 29. junija sta se pripetili v Trbovljah dve težki nesreči. Rudarja Reuka iz Dobovca je v jami ubilo, enega rudarja pa podsulo in so tega zadnjega reveža na pol živega izkopali in prepeljali v bolnico.

Iz okolice Rogaške Slatine. »Jutro« je v št. 137 od 13. junija poročalo iz Rogaške Slatine, da so zahtevali pri zdravstveni oblasti vsi župani iz okolice brez strankarskega prepričanja, da se mora g. dr. Emil Treo premestiti. Župani iz okolice Rogaške Slatine zavračajo to »Jutrovo« vest kot laž, kajti noben župan ni podpisal nikake prošnje za premestitev g. dr. Emila Treo. Že nad 20 let namreč deluje omenjeni g. zdravnik v našem kraju kot okoliški zdravnik in v tem času si je pridobil splošno ljubezen in zaupanje okoličanov. Zato tudi no benemu županov, ki sestavljajo zdravstveni svet, ne bi prišlo na um, delati proti zdravniku, ki je za prebivalstvo že toliko napravil. Dopisnik »Jutra«, ki je v teh krajih skrajno nepriljubljen, si je to zahtevo županov sam oizmisli.

Čudeži narave. Posesniku v Lahovgrabnu št. 7 pri Jurkloštru je dne 3. junija povrgla krava teleta, ki je imelo dve glavi. Glavi sta bili popolnoma pravilno razviti, samo ena je bila nekoliko manjša, pa še vendar primerna. Mladič je bil zelo dobro razvit, ženskega spola, toda imel je tudi organe moškega teleta. Po hrbtu je šla žlebasto vdolbina, kakor da bi bilo sestavljeno iz dveh teles. Porod je bil težak, ker je bila ena glava nazaj zavita. Taki čudeži narave so zelo redki, prihajajo pa odtod, ker se vsled nepravilnih organov matere združita v njenem telesu dvojčka v eno telo.

Opozorilo. Dotična oseba, ki je pobrala na binkoštno nedeljo pri gostilni Pebar v Hočah žepno uro, se opozarja, da jo tekom desetih dni dostavi nazaj. Nekdo se je prijavil kot priča, da pod prisego imenuje osebo, ki je uro pobrala. V slučaju, da se temu opozorilo ne odzove, se bo uvedlo proti dotični osebi sodnijsko postopanje. Ura se naj dostavi v gostilni, kjer je najdena. — Romih Matija.

MARIBORSKE POROTNE OBRAVNAVE.

V spanju ga je hotel ubiti. Dne 23. junija se je zagovarjal pred mariborsko poroto Janež Murko, posestnikov sin iz Oblakov. Na razpravo je prišel iz Valjeva, kjer služi pri vojaki. Obtožen je, da je težko poškodoval Jakoba Matjašiča, s katerim sta bila že dolgo sprta. Dne 29. septembra lanskega leta sta prešala jabolka pri posestniku Antonu Holcu v Oblakih. Pri prešanju sta se zopet sporela. Ko sta bila z delom gotova, je šel J. Matjašič k Holcu na hlev spat. Čez nekaj časa je šel za njim po lestvicah na hlev Murko, noseč s seboj branovlak in vile. Takoj nato se je zaslislalo s hleva stokanje in Murko je odšel. Matjašiča so našli na hlevu v nezavesti ležečega s smrtnimi poškodbami na glavi. Muršec ga je udaril parkrat z branovlakom po glavi. Matjašič je radi poškodb ležal teden dni v nezavesti, nato pa je oslepel na levem očesu. Muršec se je zagovarjal, da ga je udaril v silobranu, toda Matjašičeve izjave so njegov zagovor zavrgle. Obsojen je bil nato na 18 mesecev težke ječe in na 10.000 dinarjev globe, katero mora plačati Matjašiču za poškodbe.

Zastrupljevalka. Posesnica Marija Horvat iz Cvetkovec je obtožena hudodelstva zavrtnega umora. Ob-

tožnica ji očita, da je poskušala dne 24. marca t. l. zastrupiti z arzenikom svojega moža. Do žalostnega zločina jo je privedel alkohol in razprtije z možem. Do leta 1914 sta živela z možem v najlepšem miru. Ko pa je mož odšel na vojno, je žena zašla na stranpota. Dobivala je dobro podporo ter se pričela udajati pijaci ter je veseljačila. Ko se je mož vrnil iz vojske, so se razmere doma seveda spremenile. Mož je bil precej skop in ni rad gledal ženine razsipnosti. Nastopal pa je zelo surovo ter jo pretepal. Da bi se ne ljubega moža iznebila, je mu dne 24. marca t. l. poslala v vinograd zastrupljen krompir. Sinu, ki je nesel očetu kosilo, je strogo prepovedala, jedi se dotakniti. Otroku pa je ni poslušal; poskušal je med potjo zastrupljen krompir, od katerega mu je postalo slabo, tako da je bruhal. Očetu pa o tem ni nič povedal. Horvat je krompir pojedel, toda takoj je začutil strašne bolečine. Prijeli so ga krči in padel je v nezavest. Ko si je malo opomogel, je poklical sosede, ki so pozvali zdravnika. Ta mu je izpral želodec ter poslal vsebino na kemični zavod v Ljubljani, ki je ugotovil, da je bil krompir zastrupljen z arzenikom. Ko je žena zvedela, da se ji namera ni posrečila, je razbila lonec ter zagrebla črepinje na gnojišču, da bi zakrila vsako sled. Tajila je pred orožniki in sodiščem, da je hotela moža zastrupiti. Trdila je, da se je hotel mož sam zastrupiti, kar pa je seveda izključeno. Porotna razprava proti zastrupljevalki je bila po sklepu senata preložena, da pošlje kemijski zavod v Ljubljani strokovno mnenje glede strupa, ki je bil primešan jedi.

Detomorilka. Dne 24. junija je obravnavalo sodišče slučaj detomora služkinje Neže Trstenjak iz Velčan pri Ptujju. Dne 12. maja t. l. je pri svojem gospodarju v Kapeli v hlevu porodila zdravo žensko dete, katerega je pa takoj po porodu zadavila s tenko vrstico. Porod je takoj priznala svoji tovarišici, s katero sta spali skupaj, rekla pa je, da ji je otrok padel na tla ter se ubil. Zdravniška preiskava je dognala smrt vsled zadušnje. Porotniki so zanikali vprašanje hudodelstva detomora, potrdili pa vprašanje glede opustitve potrebne pomoči, ker Trstenjakova ni poklicala babice. Detomorilka je bila obsojena na tri mesece ječe.

Roparski umor v Studencih. Dne 25. junija se je pričela pred poroto dvadnevna razprava o grozovitem trojnem roparskem umoru v Studencih pri Mariboru. Zločin je svojčas povzročil po svoji grozovitosti veliko razburjenost ter se je o njem obširno poročalo po časopisih. Dogodil se je dne 11. decembra v Studencih pri Mariboru, izvršila sta ga pa mizarski mojster iz Brega pri Ptujju Ivan Zlahtič in njegov pomočnik Franc Čič. Umorila sta in oropala čevljarja Vinko Mikla, njegovo ženo Terezijo in hčerko Hermino. Med Zlahtičem in Miklom je obstajala že dalje časa neke vrste trgova zveza. Oba sta se pečala s prodavanjem in kupovanjem raznih vtihotapljenih in sumljivih predmetov. Mikl je veljal za zelo premožnega človeka, kar je očividno omamilo Zlahtiča, ki je bil silno pohlepen, dasiravno je sam tudi imel lepo premoženje. Nagovoril je svojega pomočnika Franca Čiča, s katerim sta se že spoznala v mariborski kaznilnici, da mu je pomagal pri izvršitvi zločinskega načrta. Dne 11. decembra sta se odpeljala iz Ptujja v Maribor. Zvečer sta bila pri Miklu, nato pa so odšli vsi trije v smeri proti Radvanju. Poleg neke barake na samotnem polju sta morilca svojo žrtev ubila s kladivom. Truplo sta zakopala v gnoju. Od mesta zločina sta šla na Miklov dom. Našla sta v sobi ženo Terezijo, katero sta prosila, da jima pokaže čevlje. Ko se je žena obrnila, jo je udaril Zlahtič s kladivom z vso močjo po glavi. Ko se je zgrudila, jo je še parkrat udaril, da je izdihnila. Smrtni krik matere je zaslislala njena sedemletna hčerka Hermina, ki je spala v sosednji sobi. Pričela je klicati na pomoč in to ji je bilo v pogubo. Morilca sta tudi nedolžnega otroka ubila ter ga pokrila z odejo. Zločin so naslednje jutro odkrili pomočniki, ki so prišli na delo. Ker je tudi gospodar izginil, so mislili prvotno, da je on izvršil grozoviti zločin na domu, potem pa pobegnil. To mnenje pa je bilo kmalu zavrnjeno, ker je bilo stanovanje izropano. Na čevljih, katere sta pustila morilca v stanovanju, ko sta jih zamenjala za oropane, so se poznali sledovi gnoja. Policija je preiskala gnojišča v okolici mesta in našla Miklovo truplo v gnojišču mesarja Copetija v Radvanju. Preiskava, katero je policija uvedla, je ugotovila, da je bil eden neznanec, s katerima je Mikl v usodni noči izginil, mizarski mojster Zlahtič iz Ptujja. Bil je takoj aretiran. Njegov pomočnik Čič je pa pobegnil v Italijo, kjer so ga kmalu aretirali; predno so ga Italijani izročili našim oblastem, je ponovno pobegnil v Avstrijo, kjer se je nekaj časa potepal okrog, dokler ni bil slednjič aretiran ter izročen sodnji v Mariboru. V zaporu je Zlahtič tajil vso krivdo ter osumil zločina posestnika Planinca iz Brega pri Ptujju, ki je v resnici sedel radi tega tri mesece v preiskovalnem zaporu. Šele, ko je prišel Čič v roke pravice, se je ta skrivnostno zločin nekoliko pojasnil. Čič je prevzel v zaporu vso krivdo na sebe ter Zlahtiča samo okrivil, da ga je k zločinu nagovoril. Pred porotniki pa je svoj zagovor nenadoma spremenil. Priznal je, da je ubil Mikla in sicer baje v silobranu, ženo in otroka pa je ubil Zlahtič. Ta je tudi pred poroto zanikal krivdo ter se skušal opravičiti, češ, da je slaboumen. Zagovornika sta tudi stavila predlog, naj se oba obdolženca preiščeta, ali sta slabouma, toda sodišče je predlog zavrnilo. Ker so porotniki soglasno potrdili pri obeh krivdo roparskega umora, sta bila obsojena na smrt na vešalih. — Med razpravo je radovedno občinstvo napolnilo dvorano do zadnjega kotička in mnogi so morali oditi, ker niso dobili prostora. Smrtno obsodbo obeh zakrknjenih zločincev so ljudje sprejeli z velikim zadoščenjem.

Dopisi.

Juršinci. Pred kratkim je list »Orjuna«, ki izhaja v Ljubljani, objavil pretresljivo novico, da se pri nas ustanovi podružnica primorskih fašistov in pretepačev »Orjuna«, ki bo imela pod komando vse Juršince.

Šmartno v Rožni dolini. V nedeljo, dne 21. junija, smo ustanovili tudi v naši lepi Rožni dolini orlovski odsek. Lepo število krepkih mladeničev in naraščajnikov se je zbrala na mladeniškem prostoru, ki so takoj po kratkih obrazložilnih besedah o orlovstvu pristopili k odseku. Novoizvoljenemu odboru želimo dobrega napredka in z gotovostjo upamo, da postane šmartinski Orel kmalu tekmeč sosednih odsekov. V slogi je moč, bratje, s korajžo na delo Bog živi!

Smarje pri Jelšah. Naš Katoliški dom prav dobro napreduje, malodane je že pod streho. Slabo vreme tudi nam ovira delo. Po smrti pripravljalnega predsednika č. g. kanonika je prevzel predsedstvo g. Strmšek. Oba č. g. kaplana darujeta vsak prvi petek v mesecu svete maše za dobrotnike Katoliškega doma. V mesecu avgustu želimo ta dom blagosloviti. Že sedaj opozarjamo vse naše prijatelje na ta za nas tako težko pričakovani dan. Poskrbeli bomo za polovično vožnjo. Lahko si ljudje tudi pri tej priložnosti ogledajo in obiščejo lepo božjo pot k Sv. Roku. Dan slavlja še ni določen, pa najbrže bo 23. avgust. Na veselo svidenje!

Sv. Krištof pri Laškem. Tukajšnji občinski odbor je bil nasilno razpuščen, ker je od demokratarjev zahtevani revizor našel bajne nebroj nepravilnosti v občinskem poslovanju. Čudno, da občina po treh mesecih še ni dobila revizorskega poročila, da bi ta nebroj nepravilnosti odpravila in popravila. Mi pa vemo, da je vlada z razpustom in po razpustu zagrešila nepravilnosti. Saj je, namesto v šestih tednih šele zdaj na opetovano dreganje naših poslancev, razpisala nove volitve in sicer za 23. avgust. Slovenska ljudska stranka gre vesela v volilni boj, da maščuje nebroj krivic, ki so jih prizadeli sovražniki slovenskega kmetkega in delavskega ljudstva v celi občini.

Sv. Jedert nad Laškim. Tudi tu je poginilo precej svinj, ki so bile cepljene proti rdečici. Ze lani, ko je cepil sevniški živinozdravnik, je kmalu nato pocepalo nekaj prašičev, zato domnevamo, da že takrat, mesca septembra, živinozdravniki niso imeli pravega cepiva.

Laški okraj. Občinske volitve so razpisane v občini Sv. Krištof, Dol in Loka za dan 23. avgusta 1925. V krištofski občini je bil odbor z županom g. Jožetom Sluga nasilno razpuščen.

Sv. Peter pod Sv. gorami. Dne 21. junija se je poročila članica Kat. prosvetnega društva in Marijine družbe Minka Polak iz Križanvrha z Antonom Geršak iz Brezovca, župnija Polje. Vrli članici želita obe organizaciji obilo sreče!

Gospodarstvo.

KAKO POKONČUJEMO MRČES NA VRTU.

Da ustrezem prošnji nekega gospodarja, hočem napisati nekaj vrstic o vrtnih škodljivcih in kako jih zatiramo.

Marsikatera kmečka gospodinja se je gotovo jezila, ako je zapazila na svojem vrtu, da so najlepše rastline hkrati ovenele, ali pa da je bilo listje solate ali zelja objedeno. Pogosto se je celo pripetilo, da so vrtni škodljivci požrli malone vse, kar je z največjim trudom vzgojila čvrsta roka vrtnega posestnika.

K najnavadnejšim vrtnim škodljivcem prištevamo: krtice, miši, bramore, kapusovega belina, polže, ogrce, pokalico in bolhača. Krt dela sicer tudi škodo na vrtu s svojim neprestanim rovanjem po zemlji, vendar vsaj rastline pusti v miru in se jih niti ne dotakne. Krt se hrani od raznih glist, ogrcev in črvov, ki delajo škodo, ter spada zategadelj med koristne živali v kmetijstvu. Vsled tega najdemo krtine tudi povsod, kjer je v zemlji mnogo škodljivcev. Na nekaterih veleposestvih ravnaajo s krtom tako, da ga lovijo na vrtovih in odnašajo na travnike ali polja. Krt je mogoče pregnati z vrta, ako rove natlačimo s tvarinami, ki razširjajo oster duh, kot s cunjami, ki so namočene v petrolej, z gnijočimi slaniki itd.

Eden najhujših škodljivcev na vrtu je krtica ali voluhar.

Ona je večja kot navadna miš in manjša kot podgana. Najraje se drži v vrtovih blizu vode, kjer prerije včasih vso zemljo in povzroči veliko škodo, ki se pa navadno pripisuje nedolžnemu krtu. Krtica napada korenine vseh večjih vrtnih rastlin, najljubše pa so ji korenine od mladega drevja. Že marsikateri vrtnar je doživel grozodejstva tega škodljivca, ko je v pomladi pregledoval eno- ali dveletna drevesca ter jih kakor navadne šibe vlačil iz zemlje. Vse močnejše korenine je odgrizla krtica.

Najzanesljivejše sredstvo za pokončevanje krtic so železne pasti, takoimenovane krticolovke, ki se nastavlja v luknje in sicer najbolje po dve in dve, da pride na vsak konec rova po ena past. Označba »krtolovka« v ceniku železninarja Majdiča v Celju ni povsem pravilna, ker so pasti namenjene v prvi vrsti krticam (voluharju), ne pa krtom. Krticolovka sestoji iz železne vzmeti, katere oba konca segata skupaj ter prehajata v kremplje, in iz vložne ploščice, ki se vлага v raztegnjeno past. Skozi ploščico pretaknemo mrkev ali kos rdeče pese kot vabo. Nastavljeno železo je pritrditi na kakšen količek z žico, da ga žival ne more odvreči seboj, ako

ni poginila. Krticolovko se kupi v železni trgovini Ant. Brenčiča v Ptujju za ceno 6 din. komad.

Skoro nič manj nevarne kot krtice so vrtno in poljske miši.

Razloček med poljsko in vrtno mišjo je ta, da je prva večja od druge in ne nastopa v tako ogromnem številu. To je pripisovati bržkone temu dejstvu, da se v bližini vrtoz zdržujejo hišne mačke, ki so največje sovražnice raznih miši. Zato je dobra mačka dragocena stvar pri hiši. Poznam posestnika, ki je imel mačka, koji je dnevno naložil 15 do 20 miši. Če hočemo, da nam mačka rada lovi miši, jo moramo primerno hraniti, ker le potem ima veselje do lova in ostane čvrsta in zdrava. Vse mačke niso dobre mišolovke ter je zategadelj tudi v tem oziru plemenska izbira zelo na mestu.

Dobro sredstvo za pokončevanje miši je bajte tudi karbid, katerega se natlači v mišje luknje. Pri razpadanju vsled zemeljske vlage se tvori plin, ki miši zažuli ali vsaj prežene. Za zatiranje miši nam služijo tudi različne lesene pasti. Ena teh pasti je opisana v »Kmetovalcu« št. 9 z dne 15. maja 1925. V novejšem času so poskusili uničevati miši s »Horo«-aparatom, kar pa pride precej drago. Učinek obstoja v tem, da se zakadi v rove nek plin, ki miši zažuli.

Bramor ali podjedica

je neznatna stvarca, ki more z nogami kopati v zemlji. Je zelo nevarna škodljivca, ki uniči čisto velike prostore tratnice in cele grede vrtnih rastlin. Posebno rad zahaja v nasade vrtnih jagod in raznega grmičja ter v sveži, ki se redkokdaj prekopava. V pešeni zemlji je redkejši, kot v ilovnati. Mrčes leže jajca, po več stotim skupaj, v zemljo ter izdolbe v ta namen mojstrsko, prav mičen kotliček z gladkimi stenami. Zalego najdemo, če zemljo julija ali avgusta prekopavamo. Bramorja zatiramo na ta način, da zemljo večkrat prekopavamo ter pri tem škodljivca pobijamo. Ker se mrčes v vodi hitro vtopi, ga moremo uničiti tudi z vodo, ako jo nalijemo v luknje in dolijemo povrh nekoliko petroleja. Nekateri večaki priporočajo vbrizgavanje žveplovodika v zemljo, enako kot se to dela pri pokončevanju ogrcev.

Gosenice.

Ko so zeljne rastline srečno prebile vroče poletje, se prikažejo na perju pogosto rumenozelene gosenice, ki naglo rastejo, so nenavadno požrešne ter se razširijo v takšnih množinah, da ostanejo od zelja samo gola rebra. To so gosenice od kapusovega belina (metulji), ki leta začetkom avgusta okrog zeljnatih gred. Samica leže drobna, pikam podobna jajčeca v kupčkih na spodnjo stran listja. Spočetka so jajčeca bledorumena, pozneje pa oranžne barve. Iz teh jajčec se zvalijo male goseničice, ki se takoj podajo na svoj škodljivi posel. Ko so dorastle, se poskrijejo v kozoletih, v gnoju, smeteh, pod drevesno skorjo in drugod. Tam se zabubijo in iz bub prilezejo beli metuljčki, ki ležejo jajčeca za nov zarod ali generacijo v prihodnji pomladi.

Kapusovega belina pokončujemo kot metulja, gosenico ali jajčeca. Metulje love najlažje otroci s pahljaci, gosenice in jajčeca pa je treba pobirati raz zelja. Proti gosenicam škropimo zelje s solno vodo in trosimo s Tomasovo žilindro, ki je ob enem gnojilo za vrtno zemljo.

Polži.

Ogaben mrčes na vrtu so majhni polži, katerim ni di glavna solata pravo slaščico. Najdemo polže brez hišic in polže s hišicami. Pokončujemo jih najlažje v nočnem času, ko se razležejo po rastlinah. Okrog 10. ure zvečer se podamo s kakšno svetiljko na vrt ter jih pobiramo. To storimo nekaj večerov zaporedoma, zlasti po dežju. Poloviti jih pa moremo tudi s starimi trhljimi deskami, katere položimo na grede med solato in jih držimo vlažne. Ko so se polži nazrli solate, si iščejo zavetišča ter grede na vlažne deske, s katerih jih moremo odstraniti ob vsakem času. Pri zatiranju polžev zelo marljive so vrtno krastače, ki spadajo med koristne živali na vrtu. Polže preženemo tudi, ako potrosimo solato s kajnitom.

Ogrc.

Škodljiv prebivalec na vrtu je tudi ogrc, to je ličinka od majnikovega hrošča, ki se živi ob koreninah vrtnih rastlin. K sreči se ogrc v dobro obdelani zemlji ne more dolgo držati. Ker se njegova rast razteza na dobo več let, se ga na vrtu prav lahko iztrebi, predno popolnoma doraste in se spremeni v hrošča. Njegovo varno bivališče je le v neprekopani zemlji, odkoder prileze na spomlad kot gotov hrošč na svetlo. V hroščevih letih in krajih otrešamo drevje zjutraj in zvečer ter hrošče pobiramo. Večje množine nabranega mrčesa poparimo z vro vodo ter ga porabimo za kompost.

Pokalica.

Pokalica je sicer sam po sebi dokaj nedolžen hrošček, toda njegova ličinka je zelo škodljiva. Je rumenkaste barve ter je trda in iztegnjena, po čemur se razlikuje od drugih ličink, ki so mehke in se zvijajo. Njeno preobražanje v hrošča traja več let. Hrošč ima to posebno lastnost, da v nevarnosti skrči noge, se spusti na tla ter se naredi mrtev. Če pade pri tem na hrbel, ne more na noge zaradi kratkih nog in ploščatega telesa. Toda iz hrbtno leže se lahko požene kvišku in pade potem na noge. Pri tem se čuje pok — odtov ime: pokalica. Kot prava vaba za ličinko so solatne rastlinice. Ličinka pregrize glavno korenino, nakar rastlina ovene. Pri vsaki oveneli rastlini se jo torej more zalotiti pri koreninah. Da mrčes uspešno zatiramo, storimo najbolje, ako po-

sejemo med drugo zelenjavo nekaj solate ter ga na ta način polovimo.

Bolhač.

Bolhač, zemeljska bolha, je zelo majhen, toda nevaren hrošček za mlade zeljne rastline. On leta v maju po gredah, kjer je nasejano zelje ter se hrani od nežnih zeljnih lističev. Napada ne redkokdaj zeljne setve, ki so komaj izkile ter ima na teh lahek posel. Marsikatera gospodinja se potem čudi, da glavatice nikamor ne zrastejo. Bolhač se razširja najbolj ob suhem in ob solčnem vremenu, ko sedi včasih v naravnost ogromnem številu na nežnih rastlinicah in požre vsako zeljsproti. Če dežuje, se poskrije. Njegova bojazen pred mo krotom nam daje tudi pripomoček za pokončevanje. Gre-dice pogosto škropimo in jih držimo vlažne. Nekateri ga preganjajo s prahom od tobaka, ki se dobi v tobačnih tovarnah, drugi pa s pepelom. Prah se trosi v jutranjih urah, ko so rastlinice še rosne.

Goseničar.

Omenim naj pri tej priliki nekega dobrega prijatelja vseh vrtnarjev, t. j. goseničarja iz družine najeznikov, ki zasleduje zlasti gosenice kapusovega belina ter jim zasaja z leglom po nekoliko jajec med obročke. Iz jajec se izvale beli črvički, ki razjedajo gosenico, kakor pravi zajedalci. Dokler ne dorastejo, varujejo najbolj občutljivejši drob svoje žrtve, da si zagotove hrano do popolnega razvitka. Naposled vendar pogine reditelj in goseničarjeve ličinke se prevrtajo na dan ter se zabubijo v rumen zapredek. Zato vidimo večkrat ležati mrtve gosenice kapusovega belina, zraven pa kupček zlatorumenih bub. Goseničar je 3 mm dolga, črna žuželka z rumenimi nogami in s prozornimi krili, njegov sorodnik, črni, veliki najezdnik, pa je 2½ cm dolg ter ima 3 cm dolgo leglo. Goseničar je koristna žuželka, ki skrbi, da se preveč ne razmnožijo druge škodljive žuželke.

V gorenjem so omenjeni, kakor že povedano, le naj navadnejši škodljivci, s katerimi imamo na vrtu največječe opraviti. Je pa še cela vrsta drugih mrčesov, ki so redkejši ter vsled tega ne pridejo toliko v poštev. Ako j kdo preiskusil kakšno zanesljivejše sredstvo zopen tega ali onega škodljivca, naj blagovoli to priobčiti, za kar mu bo vsak gospodar zelo hvaležen.

Vekoslav Štampar.

Mariborski tržni dan dne 27. junija 1925. Trg je bil že na vse zgodaj prav dobro preskrbljen in obiskan, pa tudi promet je bil živahen. Slaninarjev je prišlo 16 na trg, ki so prodajali svinjino po 20 do 30 din., slanino po 25 do 27 din. in drob po 15 do 17 din. kg; domači mesarji so prodajali govedino po 12 do 20 din., teletino po 15 do 20 din., svinjino po 17 do 20 din. kg, klobase po 25 do 40 din., prekajen meso po 30 do 40 din. in drob po 7 do 15 din. kg. Kljub tem že znižanim cenam še cene mesnim jedilom po mariborskih gostilnah vedno previsoče. — Perutnine je bilo blizu 700 komadov na trgu. Cene s bile piščancem 20 do 30 din., večjim 30 do 75 din. za par, kokšem 30 do 50 din., racam in gosem mladim 30 do 60 din., starim 60 do 100 din. komad. Tudi glede perutnine so cene po gostilnah v Mariboru in okolici še vedno pretirane. Domači zajčki so se prodajali po 8 do 50 din., kanalčki po 25 do 35 din., grlice po 35 din., mladi psički po 15 do 20 din. komad. — Krompir, zelenjava, sadje in druga živila: Kmetje so pripeljali okoli 50 vozov krompirja, zelenjave in posebno pa črešnj na trg. Cene so bile krompirju lanskemu 11 do 12.50 din., letošnjemu 15 din. mernik, oziroma lanskemu 1.75 do 2 din., letošnjemu 6 do 7 din. za kg. Solata je postala zopet cenejša in se je prodajala po 3 do 7 din. kg., glavna solata 1 do 1.50 din., braziljanska 1.50 do 3 din. komad. Po gostilnah je solata vkljub tem jako znižanim cenam še vedno tak draga, kakor je bila pred dvema mesci. Strožji grah se je prodajal po 5 din., strožji nasulji po 5 do 8 din., čebula po 4 do 5 din. kg, ohrovt 1 do 1.25 din., ohrovtova repa 1 din. komad, maslino olje 26 do 28 din., bučno olje 17 do 20 din. liter. Mleko je še vedno zelo drago in sicer se je prodajalo po 3 do 3.50 din., smetana po 12 do 14 din. liter. Jabolka lanska 10 do 12 din., črešnje (so zopet ceneje) po 2 do 8 din. kg, oziroma 1.50 do 2.50 din. ali pa tudi 3 din. liter, pomaranče po 1 do 3.50 din., limone po 50 para do 1 din. komad. Od toče odbito sadje za kompot po 12 din. kg. Tudi jajca, ki se prodajajo po 1 do 1.25 din. komad, so še vedno predraga. Jagode so se pocenile, 6 do 8 din., borovnice 1 din. liter. Trapistovski sir 32 do 35 din. kg, sirček 4 do 8 din., kartijol po 3 do 16 din. komad. — Lončena in lesena roba: Cene so bile kakor dosedaj, robe pa vendar ni bilo toliko na trgu, kakor po navadi, ker je šlo nekoliko Ribničanov za praznike domov. Roba se je prodajala po 50 para do 150 din. komad. Cene lesenim vilam za seno so bile 15 do 20 din., grabljam 20 do 25 din., brezovim metlam 2 do 4 din. komad, koruzni slami 25 do 30 din. vreči. Ccetlice in druge rastline so se prodajale po 0.50 do 7 din. komad, oziroma z lonci vred po 25 do 60 din. komad. Palme v loncih 50 do 75 din., palmsko seme po 2 din. komad. — Seno in slama: Kmetje so pripeljali dne 24. junija zjutraj radi slabega vremena samo 2 in popoldan 2 voza sena, v soboto, dne 27. junija, pa 8 vozov sena in 6 vozov slame na trg. Cene so bile senu 60 do 75 din., slami pa 37.50 do 50 din. za 100 kg, slama se je prodajala tudi po 1.75 do 2.50 din. za snop. — Radi toče, katera je dne 22. junija uničila v šentlartski okolici in sploh v Slovenskih goricah vse poljske pridelke, cene senu in slami ne bodo padle, temveč bodo šle bržkone kvišku.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignalo se je dne 23. junija na sejm: 18 konj, 9 bikov, 169 volov, 357 krav in 13 telet, skupaj 566 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: Debeli voli 1 kg žive teže od 8.50 do 9.50 din., poldebili voli od 7.50 do 8.50 din., plemenski voli od 6.75 do 7.50 din., biki za klanje od 5.50 do 9 din., klavne krave debele od 7 do 8.50 din., plemenske krave od 5 do 6.75 din., krave za klobasarje od 3 do 4.50 din., mlazne krave od 6 do 7.50 din., breje krave od 6 do 7.50 din., mlada živina od 6.50 do 8 din., teleta po 9.75 din. Prodalo se je 283 komadov, od teh 106 za izvoz.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso 12 do 30 din. 1 kg, telečje meso 15 do 22.50 din., svinjsko meso sveže 15 do 30 din.

IX. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov v inozemstvu. Zatec, CSR, dne 23. 6. 1925. V poglavitnih legah raste hmelj krepko, imo obilno panog in je dospel deloma že do 3/4, deloma do vrha drogov, oziroma žic. Slabjši nasadi se izboljšujejo. Poleg teh so pa velik občine, v katerih se najdejo lege s prav slabimi nasadi, v katerih so povzročili vso škodo deloma bolhači, deloma pa toča. Ušivost nasadov je obča, vendar se dosedaj ni bati hudih posledic. Le v nižavah in v dvoletnih nasadih je rastlina polna uši. Obrambno delo se tu pridno in racionalno nadaljuje. Opazovalo se je tudi, da se je aphid-muha in njena zalega zopet prikazala na že škropljenih rastlinah. Od vremena je odvisno, ali bo ušivost naraščala, ali bo pojemala. Pred vsem bi bile nujno potrebne izdatne padavine in toplo, mirno vreme. Ne oziraje se na slabe in prav slabe nasade, se lahko reče, da je stanje v občeh sedaj le zadovoljivo. Razporeženje na trgu je mirno, cene pa od 3850 do 3950 kK za 50 kg. — Savez hmeljarskih društev.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 56 do 57 din., avstrijski šiling 8.05 do 9 din., čehoslovaška krona 1.66 do 1.68 din., švicarski frank 11.10 din., italijanska lira 2 din., madžarska krona 8 para, nemška marka 13.50 din. V Curihu znaša vrednost dinarja 8.95 cent.

Malo žrtev

na trudu, denarju in času znači umivanje lasi, ki se da na najpreprostejši način izvesti doma. Za malo svoto din. 3.50 kupite vrečico

»Sampon s črno glavo«

koje vsebino porabite natančno po navodilu. »Sampon s črno glavo« je idealno, miho sredstvo za čiščenje kože na glavi in lak, ki izpolnjuje vse zahteve pametne nege lasi.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, Edini proizvajatelj: Hans Schwarzkopf, Berlin-Dahlem.

Važno je, da pri nakupu posebno naglašate dostavek »s črno glavo.«

Veš Pepca,

odkar kupujem »MIRIM« ječmenovo sladno kavo, sem kakor prerojena! Pa je res izvrstna in dvakrat tako izdatna kakor druga. Učinkuje na dobro voljo in zdravje ter se dobi pri vsakem trgovcu.

Vabilo

na

redni občni zbor

Vinarske zadrage „Ljutomerčan“ r. z. z. o. z. pri Sv. Bolfenku pri Središču,

ki se vrši v nedeljo, dne 12. julija 1925, ob treh popoldne, v hiši g. M. Rakuša v Obrežu pri Središču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za poslovno leto 1924.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Predlogi in nasveti.
7. Sključnost.

Ako bi ta občni zbor ob treh popoldne ne bil sklepčen, se vrši isti dan in v istem prostoru ob 4. uri popoldne drugi občni zbor, ki sklepa ob vsakem številu združnikov.

K obilni udeležbi vabi

721

Načelstvo.

MALA OZANILA.

Prodaja se posestvo z mlinom brez konkurence. Ivan Kovač Crešnjevcevec 1, Slov. Bistrica.

Nova dvonadstropna hiša s 4 stanovanji, vodovod, vrt, hlev se prodaja. A. Murko v Ptuj. 755 5-1

Posestvo, 12 in pol orala, v Rošpohu pri Mariboru št. 105 se prodaja za 450.000 kron. Kokol Alojz. 779

V najem vzamem dobrodočeno pekarno ali jo kupim. Naslov v upravnistvu. 769

Trgovina z mešanim blagom se da v najem z blagom in inventarjem vred, eventualno se sprejme tudi družabnik, kateri mora biti več samostojno trgovino voditi. Gotovine mora imeti do 100.000 din. Kje. pove upravnistvo tega lista. 771 2

Primerno posestvo v prometnem kraju Štajerske pod ugodnimi plačilnimi pogoji, ali njega lastnike v zadovoljno preskrbo takoj prevzamem. Dopise na upravnistvo lista. 782

Arondirano posestvo v Slovincih, tik ob okrajni cesti, 2 in pol ure od Maribora, 7 do 8 oralov, se pod ugodnimi pogoji prodaja. Naslov v upravnistvu. 762

Harmopike, prave dunajske v nedosegljivi kakovosti, kakor jih pri nas nikjer ne dobite in sicer polovico ceneje kakor drugod posreduje »Jugopaket« Maribor, kamor se je treba obrniti po cenik ter priložiti 1 Dinar za poštnino. Tudi ustmena pojasnila daje pisarna v Jezdarski ulici 5. 743 3-1

Novi voz srednje teži, okovan, se po zelo ugodni ceni prodaja. Franc Mikuš, Ruše. 751 2-1

Novo bicikle 2000 do 2250 in 2500 D, plašče in zračnice gar nitura 250, 300 in 350 D, pumpe, dežne plašče 500 in 800 D, modro galico 1 kg 8.50 D, rafijo 15 D, cepiline in žepne nože, fajfe in vse vrste galanterijskega, špecerijskega in vrvarskega blaga prodaja R. Wračko, poštna hiša v Ptuj. 754 10-1

Brusimo britve, škarje nože itd. Električna brusarna (v brivnici Koštomaj) Celje, Prešernova ulica 19. 116

Mehki okrogli les za žago kupuje proti takojšnjemu plačilu Matija Obrar, Loška ulica št. 15. Maribor. 664 6-1

Prima Dürkopp šivalni stroji in kolesa po najnižjih cenah pri Alojzu Ussar, Krekova ulica 14. 103

Milnska oprava: 1 četverovalčni stol za šrotanje, isti (Porzellanwalzenstuhl), 1 reform-stroj za čiščenje zdroba in dunsta, 2 Eureka-stroja za čiščenje žita, 3 trijerji, več cilindrov — se prodajo po ugodni ceni pri Vidu Burg, mlin v Jurovcih pri Ptuj. 712 2-1

Kompletna spalnica z ogle dalom, nova, barvana, se prodaja za 2250 dinarjev, Maribor, Vrbanova ul. 26, mizarstvo. 785

Seno, staro, lepo, kupi Matija Obrar, Maribor, Loška ulica 15.

Jesenove in orehove hlode lepe od 30 cm debelosti naprej brez grč kupuje proti takojšnjemu plačilu franko Maribor lesna trgovina Albin Paulič, Maribor-Karčevina, Praprotnikova ulica št. 196. 778 2

Razglas. Na podlagi edikta sodišča v Celju se vrši dne 7. julija ob 3. uri popoldne v Zgoranjem Doliču št. 48 pošta Misljine sodna razprodaja 1 para konj z opremo in približno 10 m² štafelnov, na kar se opozarja zainteresente. 772

Razglas. Na podlagi sodnega edikta se vrši dne 14. julija ob 1. uri popoldne v Oplotnici sodna dražba 1 konja, 1 krave, 1 svinje, polkritega voza in 2 tovarnih vozov, na kar se opozarja zainteresente. 773 2

Razglas. Na podlagi sodnega edikta se vrši dne 17. julija ob 8. uri znotraj na licu mesta v Zrečah dražba 60 m² desk, na kar se opozarja zainteresente. 774 2

Preklic. Preklicujem žalitve nasproti inženjeru Janezu Vanek in Civilu Supe. Anton Mlinarič, Sv. Benedikt v Slov. gor. 777

Pozor! Ravno došlo blago, no ve cene. Platno, barhenti, druk hlače, svileni robci, sukno itd. Dobiva se najceneje pri Trpinu, Glavni trg 17. 49

Prvovrstni angleški in ostravski plinski koks na drobno in debelo dobavi po znatno nižjih cenah Mariborska mestna plinarna. 82

MOSTIN

v izdelovanje zdrave in dobre domače pijače se zopet dobi samo pri edinem izdelovalcu Maks Wolfram, med. drogerija, Maribor, Gosposka ul. 33. Cene ene steklenice za 150 litrov domače pijače z zavojnico in poštnino 30 D. 758 3-1

Kurje oči.

Najboljše sredstvo proti kurjavi obošon.

Claven je mast.

Zaščitni znak.

Dobl se v lekarnah in drogerijah ali naravnost v tovarni in glavnem skladišču

M. Hrnjak, lekarnar
Sisak.

Svetovna Panorama

Slovenska ulica 15.

Od 24. junija dalje
!! Krasna serija !!

DALMACIJA

od Pulja do Dubrovnika.

Inserirajte!

Razpis.

Zupanstvo trga Središče ob Dravi razpisuje ofertno licitacijo

za prodajo

občinskega mlina in žage, s stiskalnico za olje, stanovanjsko hišo, gospodarskim poslopjem, vrtom in travnikom.

Pogoji so na vpogled med uradnimi urami v obč. pisarni.

Pismene ponudbe v zaprtih kuvertih z naslovom: »Ponudba za nakup občinskega mlina in žage v Središču ob Dravi« je vložiti najkasneje do vstetega 31. jul. 1925 do 17. ure.

Zupanstvo občine trg Središče ob Dravi,
dne 30. junija 1925. 784 3-1

Oglej si, predno kupiš, v trgovini

K. Worscheja (nasl. ANTON MACUN v Mariboru, Gosposka ul.

ostanke:

Stofa za moške v dolgosti od 60 cm do 4 m, pro m od 35— Din. naprej.

Volna za ženske v dolgosti 1—5 m, pro meter od 30— Din. naprej.

Cvirnasto blago v dolgosti od 80 cm do 5 m, pro meter od 15— Din. naprej.

Tiskovine (druki) v dolgosti 1—4 m, pro meter od 10— Din. naprej.

Kotoni (cajgi) v dolgosti 1—4 m, pro meter od 10— Din. naprej.

Cefirji za bluze in srajce pro meter od 13— Din. naprej.

Batisti za polovico pod dnevno ceno.

Belo platno pro meter od 10— Din. naprej.

Rumeno platno (molinos) pro meter od 8-50 Din. naprej.

Rute za glavo od 10— Din. naprej.

Polsvilene rute od 45— Din. naprej, iz čiste svile od 90— Din. naprej.

Izvanredno velika zaloga volnenega blaga za neveste in vsakovrstnega štofa za moške.

Z 1. julijem t. l. opustim svojo trgovino prej A. Schramke v Ptuj ter vabim vse svoje odjemalce, da mi ostanejo zvesti še nadalje v Mariboru, Gosposka ulica 10 in v Ptuj, F. Htekljev naslednik, v bližini mestne cerkve.

Ogled mojega prvovrstnega blaga po najnižjih cenah Vam je vsak dan na razpolago. — Ceneje ne kupite nikjer drugod. — Pridite in se boste prepričali!

Zahvala.

Za mnoge dokaze sočutja ob prerani in nepričakovani izgubi našega dobrega soproga, očeta, tasta, dedeka in brata

Avguštna Bečela

izražamo tem potom vsem najprisrčnejšo zahvalo. Posebno se še iskreno zahvaljujemo č. gg. duhovščini za častno spremstvo, požarnim brambam iz Ruš, Lobnice, Selnice, St. Lovrenca in Bistrice, požarnobrambni godbi iz Pekar, Orlom, učiteljstvu, ravnateljstvu tvornice za dušik v Rušah z uradnim, tovarnarjem Pogačniku in V. Glaserju z uslužbenstvom, profesorici Nemanič, ki je prišla tolažiti zapuščenno hčerko, svojo gojenko, č. g. župniku Ilcu ter Jugu za krasne v srce segajoče govore ob odprtem govoru, pevskemu zboru za ganljivo žalostinko, gdč. Marici Ozim in Gorenjaku za njuno skrb in delo, darovalcem vencev in šopkov, kot vsem prijateljem in znancem pokojnikovim, ki so tako številno spremili predragega na zadnji poti.

Ruše, dne 14. junija 1925.

Ana Novak, sestra, Marija Bečela, soproga, Marica Obrovnik, Ivanka Knific, Jožica, Rozika, Vera, hčerke.

Peter Obrovnik, Joško Knific, zeta.

Ljubomir in Jožek, vnuka.

HA-HA-HA

ne boš strgal, ne, imam močno obleko, ker sem kupil sukno v veletrgovini R. STERMECKI v Celju števil. 24 katera razpošilja trpežno sukno m D 60—, močen ševjot m D 70—, fini kamgarn m D 90—. Ilustrovani cenik z 1000 slikami se pošlje vsakemu zastoj, vzorci od sukna, kamgarna in razne manufakturne robe pa samo za 8 dni na ogled. Kdor pride z vlakom osebno kupovat, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. Naročila brez D 500— pošt. prosto. Trgovci engros cene.

Primarij

DR. IVAN MATKO

docent za interno medicino na vseučilišču v Pragi

ordinira zopet redno

Telef. 357 Maribor, Slovenska ulica 4. Telef. 357

V Ptuj, Panonska ulica 5, I. n.

v stari vojašnici za magistratom, v neposredni bližini pošte je otvoril

Anton Carli, notar,

svojo notarsko pisarno kot naslednik bivših notarjev gg. Filafere, Straffelle odnosno dr. Grobelnika.

Tam urejuje vsak dan, izjemši nedelje in praznike, od 8.—12. ure dopoldne in 2.—5. ure popoldne.

Naznanilo.

Prevzel sem z dne 20. junijem 1925 pekarno od g. Vaupotiča ter zagotavljam cenjenim odjemalcem, da bom imel vedno najboljše pecivo.

IVAN HORVAT, PEKOVSKI MOJSTER, MARIBOR, Aleksandrova cesta 53.

Licitacija

zastavnih predmetov se vrši dne 15. julija 1925. Prodali se bodo:

efekti števil. 19 582 do 21 949

dragocenosti št. 25 200 do 27 966

ki se do 11. julija ne preprišejo ali dvignejo. Dne 13. in 14. julija ostane zavod za vsak strankin promet zaprt.

MOKA

vseh vrst, kakor:

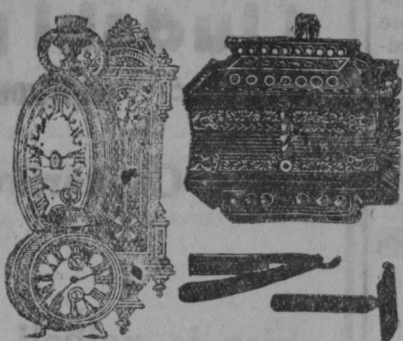
- pšenična,
aidova,
krušna,
koruzni zдроб,
otrobi

vedno v zalogi ter najceneje v trgovini

I. Lovrenčič & drug v Križovcih pri Ljutomeru.

Trajne vrednosti

ostanejo vedno darila iz zlata in srebra, ker obdržijo do preteku mnogih let svojo prvotno vrednost. Ure, verigice,

prstani, zapustalnice kakor tudi vsake vrstne zlatnine in srebrnine, nakit, in predmeti za dnevno uporabo, v najlepši in najboljši kakovosti dobi se dobro in po ceni pri tvrdki Suttner. Zahtevajte divne ilustrirani cenik, za katerega je tre-

ba poslati samo 5 dinarja na:

ODPOSILJALNICO UR. H. SUTTNER,

V LJUBLJANI št. 992, Slovenija.

Za udeležnost odjemalcev se morejo za nadopnitev paketa priložiti tudi dobra in fina Elsa-mila lepote in drugi kosmetični preparati lekar-narja Fellerja.

Najbolje in najvarneje naložite svoj denar pri Okrajni posojilnici v Ljutomeru,

ki obrestuje kranilne vloge navadne po 8%, večje in vezane po dogovoru tudi višje. Sprejema hranilne knjige drugih denarnih zavodov kot gotovino ter izvršuje vsa nakazila. — Tekoči računi.

Posojilnica v Slovenski Bistrici

r, z, z n, z,

otvori s 1. julijem 1925 za hranilne vloge in za posojila (kredite)

tekoči račun

z dnevnim obrestovanjem hranilnih vlog od dneva vloge do dneva dviga ter uraduje vsako sredo in soboto od 9.—12. ure.

NACELSTVO.

la PORTLANDCEMENT

v sodih po 190 kg in 200 kg, in v jut vrečah po 50 kg v vsaki množini po tovarniški ceni priporoča v nakup TOVARNA CEMENTA ZIDANIMOST.

- Ia modra galica garant. 99.4%
Ia žeplo dvakrat rafinirano znamka »Ventilator«
Ia kolomaz
Ia amerik. prašno olje
Ia amerikanski bencin
Ia amerikanski petrolej

in vsake vrste Ia amerikanskih mineralnih olj znamka »Standard« se dobi po najnižji ceni pri tvrdki

Av gust Žlahtič,

razpečavanje mineralnih in kemikalnih izdelkov Slovenska ulica 2, MARIBOR Slovenska ulica 2, Telefon št. 66.

Na obroke!

Manufakturo in konfekcijo, vezanine, pletenine i. t. d. kakor moške in ženske obleke po meri iz lastne prvotne krojačnice ter premog in drva dobite proti ugodnemu odplačevanju le pri tvrdki,

DAVORIN JOHAN IN DRUGOVI

družba z o. z.

Maribor, Vojašniška ul. 2, pisarna Gregorčičeva ul. 1

Somišljeniki inserirajte!

Samo na 1 besedo

in sicer na varstveno znamko »Elsa« moramo paziti ako nam je do najboljših MIL LEPOTE IN ZDRAVJA. To so edino le FELLERJEVA MILA V OBLIKI STEKLENIC Z ZNAMKO »ELSA«, s katerimi umivati se je pravi užitek! Nežna, dobra, čista, jako peneča, diskretnega vonja v 5 različnih vrstah!

ELSA-LILIJINO-MLECNO MILO prvovrstne cvetlično milo, stori kožo mehko in nežno.

ELSA-GLICERINSKO MILO, vpliva izrečno na roke, ki trpe vsled dela in mraza.

ELSA-BORAKSOVO MILO je najpriljubljeneje sredstvo za odstranjenje fatalnih peg, prišček i. t. d.

ELSA-KATRANOVO MILO za lase in glavo. Končno ELSA-MILO ZA BRITJE, posebno fine vrste.

ZA POIZKUS 5 kosov Elsa-mila v obliki steklenic, z zavojnino in poštnino 52 dinarjev, toda le tedaj, ako se pošlje denar vnaprej. Po povzetju 10 dinarjev velj torej 62 dinarjev. Naročila nasloviti na:

EUGEN V. FELLER, lekar-nar, v Stubici Donji, Elsatrg 341, Hrvatska.

Priporoča se Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za poljske križe

si mnogi želijo Kristusove podobe (korpus.e). Da ustreže ljudem, jih je oskrbela Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, kjer se dobijo po sledečih cenah: 65 cm veliki po 550 D, 75 cm veliki po 600 D, 80 cm veliki po 700 in 800 D, 90 cm veliki po 800 D, 100 cm veliki po 950 D in po 1280 D, 120 cm veliki 1700 D.

Stenski križi

z leseno podobo (korpusom) stanejo: Velikost 20 cm po 42 in 77 D, 25 cm po 55 in 90 D, 30 cm po 77 in 100 D, 35 cm po 96 in 115 D 40 cm po 140 D.

Stenski križi

s kovinasto podobo stanejo v različnih velikostih po 4, 12, 18 in 24 D.

Stoječi križi

s kovinasto podobo stanejo v različnih velikostih in izpeljavah po 22, 24, 28, 30 in 36 D.

Izpeljava je zelo okusna in solid ter se toplotno priporoča, da si vsak, kdor križe potrebuje, kupi v Tisk. sv. Cirila v Mariboru.

DENAR

si prihranite, ako kupite manufakturno blago v Celju „Pri solncu“

Stalno ogromna zaloga vsakovrstnega svežega blaga: kakor: sukno za moške, volneno za ženske, hlače, tiskovino, baržun, barhent, belo platno, rujavo platno, mogavice, pavola, vsakovrstno moško ter žensko perilo, brisalke, odeje, dežniki, dežni plašči, cefir in platno za srajce, klot, čepice in naglavne rute.

Ne opustite se prepričati! Za obilen obisk se pripravite!

Alojz Drogenik

Glavni trg 9 Celje Glavni trg 9

Postrežba točna!

Mera obilna!

Priporoča se tvrdka

J. Osolin, Laško

za nakup špecerijskega in manufakturnega blaga ter raznih poljedelskih strojev. 713

APNO

in Zagorja, Portlandcement v vsaki množini in zmlraj
sveče. Traverze in vsa druga železnina se kupi ceneje kot
drugod v staroznani

veletrgovini z železnino in gradl'nim
materijalom

I. Andraschitz
Vodnikov trg Maribor Vodnikov trg

Kuharica

katera samostojno dobro do-
mačo hrano kuha se sprejme
pri velikem trgovskem pod-
jetju na deželi. Ponudbe z na-
vedbo zahteve plače pod »ku-
harica« na upravo lista. 732
3-1

XXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXX

Trgovski vaje nec

se sprejme v veletrgovini
ED. SUPPANZ, PRISTAVA.

XXXXXXXXXXXX

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri
Spodnještajerski ljudski posojilnici r. z. z n. z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6.

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

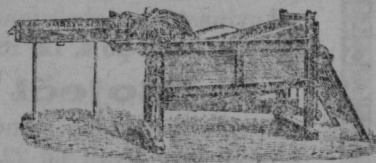
oziroma po dogovoru.

FERDOSMOLA,

Tovarniška zaloga — Sv. Jurij ob južni železnici.

Vsakovrstne mlatilnice, — sadni mlini,
gepeljni, slamoreznice, plugi, brane itd.

Znižane
cene!

Prvo-
vrstno
blago!

Zahtevajte cenike!

Naložite denar le pri

Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo.

Cankarjeva ulica 4, poleg davkarije

(poprej pri »Belem volu«)

kjer je najbolj varno naložen in se najvišje
obrestuje. — Rentni in invalidni davek plačuje
posojilnica.

Priporoča se prvi slovenski zavod

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

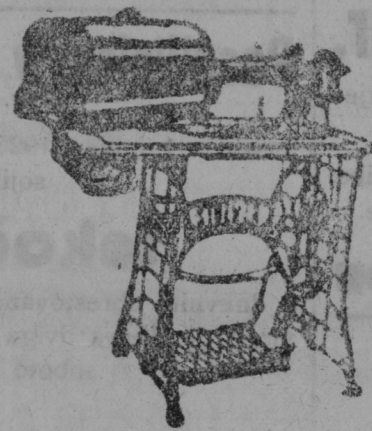
Dunajska cesta 17

Dunajska cesta 17

ki je edina te vrste.

Podružnice: Celje, Breg 33; Zagreb, Hatzova ulica 12; Sarajevo, Koro-
ševa ulica 15 in Split, Ulica 11. puka.

Brezplačen pouk!

Najpopolnejši Stöcker šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak
dom. Preden si nabavite stroj, si oglejte
to izrednost pri tvrdki

Lud. Baraga,

Ljubljana, Selenburgova ulica 6/L.

15 letno jamstvo!

Oglasi v „Slov. Gospodarju“
imajo najboljši uspeh!

Prva žebljarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebljarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Telefon Interurbani: Podnari.

Brzojavke: Zadruga ropa.

Žebli za normalne in ozkotirne železnice, žebli za ladje, črni ali pocinkani, žebli za zgradbe, les i. t. d., žebli za čevlje,
Spojke za odre in prage, spojke za ladje in splave. Zelezne brane. Zobje za brane. Kljuge za podobe, zid, cevi, žlebe i. t. d.
Vijaki z maticami. Podložne pločice. Maticice, Zakovice za tenderje, kotle, sode, mostove, pločnine, kolesa itd. Vijajni čepi. Verige.

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in rabah najceneje.

Ilustrovani ceniki na raspolago! — Prodaja se samo na debelo trgovcem.

Zadružna gospodarska banka d. d.,

Podružnica v Mariboru.

V lastni, novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6, pred frančiškansko cerkvijo.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje! — Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tek. računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razr. loterije.